National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX
National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont. K1A 0N4

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 40 (1908) 1986 NELJAPÄEVAL, 2. OKTOOBRIL — THURSDAY, OCTOBER 2 XXXVII aastakäik

Eesti keele kursusel Toronto Eesti Majas. 1. rida vasakult — Liis Truuvert, Karin Vähi, Esther Viiva ja Erik Lillepõld. 2. rida — Epp Aruja, Ester Kivi, Anne Orunukk ja Anne-Mai Kaunismaa. Seisavad kursuste korraldaja Helgi Nippak ja õpetaja Endla Kannel. Foto — O. Haamer

Okupeeritud Eesti on katsejaam Moskva majandusreformile

HELSINGI (MÉ) — Okupeeritud Eesti on Mihhael Gorbatshovi majandusreformide katsejaamaks enne kui need rakendatakse laiemas ulatuses. „Eesti on nagu laboratoorium, kus tehakse proovi uute retseptidega, sest on väike ja ka riskid väiksemad", seletasid majandustegelased Tallinnas ajalehele „Helsingin Sanomat".

N. Eesti Gosplani peadirektor ja ministrite nõukogu esimehe asetäitja Gustav Tönspog ütles, et esiteks proovitakse väiksematel aladel ja kui õnnestuvad, rakendatakse reformid terves N. Liidus. Eestis on juba valmis ratsionaalne haldusorganisatsioon ja üsna kõrge tasemega toodang koos hästi väljaõppinud tööjõu ja juhtkonnaga.

Eesti Teaduste Akadeemia majandusteaduse prof. Olev Lugus lisas ajalehe kaastöölisele Jukka Rislakkile, et enne 1. maid N. Liidu kergetööstuse ministeerium tegi otsuse, et terves riigis hakatakse rakendama Eestis proovitud menetlust ja tulemused on olnud tõhusad. Põhimõtteks on, et nii ministeerium kui tehased on täiesti isemajandavad. Vähendatakse määramisi ülevalt poolt ja õigus otsustamiseks viiakse vabariiklikule ja tehaste tasemele.

Riik määrab viieks aastaks kui palju tuludest tema arvele kantakse. Lõputooted ning rahad jäävad ministeeriumidele ja tehastele: nemad ise otsustavad, kuidas ülejääk kasutada ehk mida suuremad tulud seda rohkem jääb vabrikule kapitali.

Edasi prof. Lugus väitis, et N. Liidus on palgad liiga kõrgele tõusnud, produktiivsusest kiiremini. Töötasu olevat võimalik tõsta ainult juhul, kui tootlikkus kasvab.

Eesti kergetööstus on täiesti vastutav. Süsteem on uus N. Liidus. Kui tehas toodab miljon paari halbu saapaid, mida keegi ei osta, saab vabrik ise kannatada. Toodete kvaliteet ja see, mida toodetakse, on tähtis, kuna kasum määratakse selle järgi. Tehas ise võib määrata mingil määral ka hinna ja kui ta hakkab valmistama uut, kõrge kvaliteediga toodet, võib tõsta selle hinda. Ja kui tootel on hea edu, saavad töölised teha lisatööd, pooleteistkordse palgaga.

Rasketööstus lubab nüüd ka suured palgavahed selle järgi, kui hea tööline on ja milline on toote kvaliteet. Halva toote hinda alandatakse ja maailmaturu tasemel oleva hinda tõstetakse.

Lugus lisas, et see kõik on alles start ja nad veidi kardavad, kas „oleme valmis nii suurte muudatuste jaoks".

KOLHOOSIDESKI MUUDATUSI

Põllumajandus on vene majanduse igavene hädaorg. Pole siis ime, et muudatusi ka selles suhtes on oodata. Teatavasti on Eesti põllumajandus kõige produktiivsem terves N. Liidus ja Rislakki järgi palgad maal on linna omadest kõrgemad. Tööd tehakse ka rohkem.

Eesti põllumajanduses on proovitud täielikku isemajandamist, kuna sovhoosidele ja kolhoosidele on antud „maksimaalne iseseisev otsustusvõime". Ainult teatud põhitoodete kontingent on määratud viiele aastale, muidu neile on lubatud harida või teha, mida nad tahavad ülejäägiga.

Ka Lugus ja Tönspoeg möönsid et maa asulates teenindus on halvem võrreldes tööstusega, paremaks olevat olukord muutunud siiski remondi- ja hooldusaladel, samuti juuksurite osas:

Tööline teeb tööandjaga aastaks lepingu, kui palju ta loovutab oma tuludest kuus, näiteks 200 rubla. Talle endale jääb 300 rubla, kui palk on 500 rubla. Tööandja annab talle tööruumi ja seadmed/riistad. Materjali ostab ta kas tööandjalt või kaupluses. Kui töö tehakse halvasti, tööandjal on õigus tühistada leping.

Teise süsteemi kohaselt tööline annab kogu oma tulu tööandja kassasse ja saab lepitud protsendi endale. Et ta võta teeninduse või töö eest liiga palju, selle üle valvatakse.

Lugus mainis, et mõnel proovialal, nagu näiteks tv- ja raadioparandamisel, tõusid palgad möödunud aastal isegi kolmekordseks, produktiivsus poolteise-kahekordseks. Kõigile töölistele selline kiire töö ei meeldi. Kui Lauristini tänaval asuvas ettevõttes hakati uut süsteemi proovima, läksid kaks juuksurit mujale tööd otsima.

Prof. Lugus pooldas seda, et kui inimene tahab töötada, seda talle lubatakse, ka kõrvaltööna oma töökohas vabal ajal mõni tund. Osa tuludest peab ta siiski firma arvesse kandma. Tähtis uues süsteemis olevat ka see, et tööjõu puudust saab nii likvideerida. Praegu olevatki näiteks perekonnad hakanud valmistama tooteid, mida suured firmad ei taha või ei suuda valmistada. Tallinna tänavatel nähakse autosid, milledest müüakse pereettevõtete ehteid. Ostjaid jätkuvat.

MITTE KAPITALISM

Muidugi Nõukogude võimud eitavad, et tegu oleks kapitalismiga. Sellele see siiski läheneb. „Kui otsustusvõimet allapoole viiakse, siirdub sinna ka vastutus. Pankrotid pole ohuks N. Liidu firmadele, nõrka juhtkonda aga ootab ilmtingimata vallandamine.

Tönspoja üteluse kohaselt olevat teistest sotsialismimaadest palju eeskujuks võetud ning kontaktid Ungari majandusekspertidega olevat väga head, samuti Ida-Saksamaa ja Tshehhoslovakkia omadega.

Koopiaid ei võeta mitte ainult kommunismimaadest, vaid ka läänelikust Soomest: „Oleme jälginud Tallinna sadamat ehitavaid soomlasi ja vaadanud, kuidas nemad organiseerivad oma töö. Selles on meil palju õppida." Paari aasta eest olid eesti tippmehed õppereisil Soomes, ideesid otsimas ja juhtimismeetodeid õppimas. Teaduste akadeemias uuritakse ka Soome majandust. See olevat ka prof. Luguse „hobbyks". Mis võiksid olla nende reformide tulemused? Muidugi prof. Lugus on optimistlik ja ütles Soome lehele:

(Järg lhk. 3)

Daniloff vabastati

Ajakirjanik Nicholas Daniloff, kes vahistati Moskvas spioonina, vabastati ja on tagasi USA-s. Esialgu ei olnud selge, kas tegu on „vahetuskaubaga", kuigi ametlikult kinnitati, et tegu ei ole USA-s vahistatud vene spiooni Gennadi Zakharovi vabastamisega. Kuuldub siiski, et Zakharov varsti vabaneb, vahetatuna mõne dissidendi vastu.

Tutu mõistab hukka president Reagani

Aglikaani kiriku peapiiskop Lõuna-Aafrikas, Desmond Tutu, mõistab teravate sõnade hukka president Reagani veto-õiguse rakendamist, kongressi poolt vastuvõetud seaduse pidurdamiseks. Selle seadusega taheti rakendada Lõuna-Aafrika suhtes rängad sanktsioonid, mis presidendi arvates oleks olnud sõja kuulutamiseks sealse rahva vastu. President ei lugenud seda USA õigeks sammuks.

Peapiiskop Tutu kinnitas, et ajalugu mõistab kord president Reagani üle kohut ning loeb teda võitlejaks apartheidi hoidmiseks.

John G. Diefenbakeri ausammas avati Ottawas

Neljapäeval 18. septembril avati Ottawas Parlamendimäel endise Kanada peaministri ja Balti rahvaste toetaja John G. Diefenbakeri mälestusmärk umbes neljatuhande inimese osavõtul.

Kava algas tema valimispiirkonna Prince Alberti noortekoori ettekannetega. Kutsutud külalised, kelle hulgas oli näha liberaalide partei juhti John Turnerit abikaasaga, majandusministrit Michael Wilsonit, Stuart McInnes'it ja teisi valitsuse liikmeid koos paljude parlamendiliikmetega, keda paigutati lavale torupilli muusika saatel.

Kanada peaminister Brian Mulroney avas ausamba 19 kahuripaugu saatel. Peale ametlikku avamist siirduti mitmetele vastuvõttudele Parlamendimäel. Õhtul järgnes suurem vastuvõtt ausamba komitee kutsel Chateau Laurier Hotellis.

Eestlastest võttis avamisest osa A. Kängsepp oma valimispiirkonna parlamendiliikme kutsel.

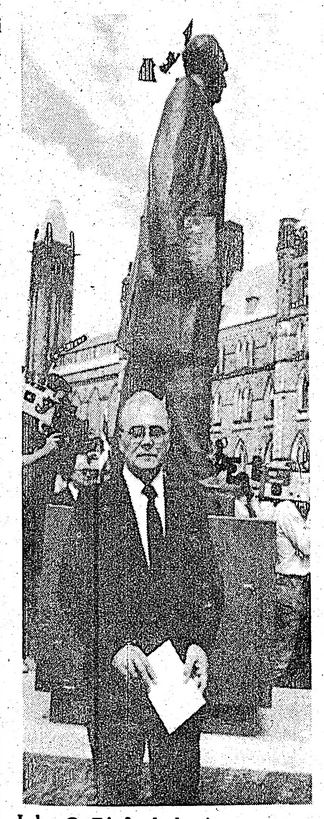

John G. Diefenbakeri ausammas Parlamendimäel, ees A. Kängsepp, kes võttis osa avamisest.

Funktsionäär väidab

N. Liidu viisa kasutamine võrdne inkorporeerimise tunnustamisele

Konverents Riia rannas tõstis lätlaste rahvuslikku uhkust

Seitse lätlast on tagasi koos USA delegatsiooniga Riia ranna konverentsilt ja väidavad, et nende poliitiline missioon täitis oma ülesande. Teisalt kritiseeritakse endiselt Washingtoni ametiisikute saatmise pärast, kuigi need kokkutulekul kinnitasid, et USA ei tunnusta Läti, Leedu ja Eesti inkorporeerimist N. Liitu.

Moskva oli sellisest deklaratsioonist Läti pinnal üllatatud ja häiritud. Kommunistliku partei keskkomitee rahvusvahelise osakonna abijuhataja, Georg M. Korniyenko ütles Washingtoni esindajatele, et nad on seda juba teinud, kuna tulid Lätimaale N. Liidu viisadega, mis on võrdne Läti tunnustamisega ühe N. Liidu vabariigina.

Chautauqua Institution'i poolt korraldatud USA-N.Liidu vahekordade diskussiooni-kokkutuleku korraldamine okupeeritud maal tekitas eri arvamisi ka Balti rahvusgruppides USA-s ja Kanadas, kuna osa lätlasi seda pooldas, eestlased ja leedulased aga ametlikult taunisid.

HEAKSKIIT KASVAB

Toronto lätlaste arvamine on tagantjärele kaldumas heakskiidu poolele, ütles „Latvija-Amerika" peatoimetaja A. Kundrats „Meie Elule". USA-s sündinud nooremad lätlased, kes Riia-Jurmalas peetud kokkutulekust osa võtsid, tegid tõhusat poliitilist tööd rinnamärkide usulise kirjanduse ja informatsioonimaterjali jagamisega Riias ja mujal. Paljud noored nägid esmakordselt Läti Vabariigi lipu värvisid ja kuulsid, et USA ei tunnusta Läti annekteerimist N. Liitu. Nende tegevus häiris ametivõimusid, nii et konverentsi julgestusülem juhtis kokkutuleku organiseerija, toimetaja John P. Wallachi tähelepanu seitsme lätlase tegevusele ja hoiatas, et nad võivad saada füüsiliselt kannatada. Konverentsi korraldamine Riia-Jurmalas, millega seoses toimus USA lauljate ja muusikute esinemisi koos lätlastega, ergutas lätlaste rahvuslikku uhkust, mis pahandas Nõukogude funktsionääre.

MOSKVA SOOVIS

See tundub „iroonilisena", ütles J.P. Wallach „The New York Times'i" esindajale, kuna Moskva soovitas Lätit konverentsi kohana ja USA ametiisikud olid peagu valmis ettepanekut tagasi lükkama põhjusel, et nende kohalolekut võiks tõlgendada Nõukogude korra seaduspäraseks tunnistamiseks.

Seitsmest lätlasest, kes kuulusid USA delegatsiooni, neli olid alla 30 a. vanad ja kuuluvad läti noorteorganisatsioonidesse.

Osavõtjate hulgas oli ka Ameerika Läti Seltsi sekretär Ojārs Kalniņš, kuid läti keskorganisatsioon Kanadas väidab, et see grupp ei esindanud läti ühiskonda.

Riia supelrannas peetud konverentsil oli 2200 osavõtjat, neist üle 200 USA-st. Teised olid N. Liidu esindajad, ka Läti funktsionäärid.

VÄRSKE VÕÕP

Kuigi ettevalmistuste ajal kõneldi, et uksed on avatud kõigile soovijaile, oli „sõel" tihe. Rahvas, kes oli kogunenud konverentsihoone juurde, tõrjuti tagasi. Nagu kirjutab „New York Times'i" kaastööline Philip Taubman, olid ettevalmistused põhjalikud. Riiast läänes asuv Jurmala, kus suvitajad N. Liidust saavad maitsta „lääne" mugavusi, oli kõigiti valmis külalisi vastu võtma. Peatänav oli suletud autoliikluseks, hotellid mugavad, kaupa rohkesti ostudeks. Ka Riias oli näha värsket võõpa, telefonid töötasid, toit hea ja teenimine tähelepanelik. Üks kaupade rohkusest üllatatud Riia elanik ütles ajakirjanikule, et ametivõimud olid soovitanud mitte seista sabades kaupluste ees.

Täienduskoolis algas õppeaasta

Pärast kosutavat suvepuhkust, huvitavaid laagreid ja reise, algas eesti lastele taas emakeelne õppetegevus. Möödunud teisipäeva õhtul oli Eesti Maja suurde saali kogunenud umbes sada noort, vanemaid ja vanavanemaid, et osa võtta täienduskooli avaaktusest, koolitöö algusest.

Aktus algas ühislauluga „Eesti lipp". Vaimuliku kõne pidas pastor Edgar Heinsoo. Pastori kõne moto oli neljas käsk: „Austa oma isa ja ema, et su käsi hästi käib ja et sa kaua elad maa peal!" See käsk olgu nurgakiviks ka igas perekonnas. Tänapäeva moodsa kooli ja „minnalaskmisega" ei hoolita tihti enam sellest toekast juhtmõttest. Leidub isegi noori, kes ei tea midagi Jeesus Kristusest. Leidub ka lapsi ja noori, kes ei suuda, ei oska, näha oma vanemate ja õpetajate heatahtlikkust. Kiires tänapäeva tempos peaksid vanemad ja õpetajad rohkem rääkima lastega. Tuleb luua miljöö, milles noor saab tugeva karakteri. Armastus vanema ja lapse vahel on maagiline jõud.

Et eesti rahvas oleks tugev, selleks vajame kristlikku kodu. Ei tule häbeneda söögipalveid ning koolidesse tuleks tuua usuõpetus. USA-s sisendatakse lastesse rohkem patriotismi kui Kanadas.

Pastor Heinsoo palus õnne ja armastust eesti kodusse ja kooli ning Taevase Isa õnnistust.

Pastor õnnistas koosviibijaid. Lauldi „Õnnista ja hoia".

UUE INNUGA

Järgnes koolikomitee esimehe Hans Lupp'i tervitus ja sõnavõtt uue õppeaasta alguse puhul: „Täna on pööripäev ja ametlik sügise algus. Seljataha jääb suvise puhkuse ja uue jõukogumise aeg. Loodan, et suvi oli kõigile kosutav ja meie võime jälle õppeaastale vastu minna uue innu ning energiaga. Põllumehele on sügis lõikuse, viljakoristamise ja saagi kokkupanemise aeg. Koolipõllul on see vastupidi, sügisega algab külviaeg ja sellele järgnev, kogu õppeaasta jooksul, toimuv põlluharimise töö. Vanemate ja õpetajate hoolitsusel ning juhatusel kasvavad, arenevad meie noored mitte ainult pikkuses, vaid ka teadmiste ja oskuste omamises, milleks siin, meie koolis on eesti keel ja teised Eesti ja eestlusega seotud õppeained. Soovin noortele eelolevaks aastaks head sirgumist nii pikkuses kui tarkuses. Vanematele ja õpetajatele head kätt ja õnne koolipõllu haridus- ja kasvatustöös!

Eriti sooja teretulemast ütleme täna neile noortele ja nende vanematele, kes siin viibivad esmakordselt. Enamikus tulevad need noored lasteaiast ning neile on tuttavad juba meie kooliruumid. Uued on aga õpetajad ja vanemate klasside õpilased, kellega aja jooksul sõprussidemeid luuakse.

Õpetjaskonna koosseis täienes sel aastal Juta Puhmiga, kes on ka õppejõud meie keskkoolis. Õppetöö toimub ka sel aastal koostöös Toronto linna koolivalitsusega.

(Järg lhk. 5)

Toronto Eesti Gümnaasium algas õppetööga

Reedel, 26. septembri kl. 20.00 algas avaaktusega uut õppeaastat Toronto Eesti Gümnaasium. Lühikese palvuse ütles koolijuhataja Edgar Marten. Koolikomitee esimees, H. Lupp avasõnas tuletas meelde eesti keele olukorda okupeeritud Eestis, kus valitsuse püüdluseks on eesti keele suretamine. Seda rohkem on vaja õppida keelt koolis, kus õppemaksuks on endiselt $40,00 perekonnalt, tänu Toronto koolivalitsuselt saadavale toetusele.

Koolijuhataja E. Marten toonitas eelkõneleja väidet, et eesti keel on kadumise hädaohus. Teeme oma parima selle keele säilitamiseks.

Aktus lõppes hümniga.

THE PARKDALE-HIGH PARK FEDERAL PROGRESSIVE CONSERVATIVE ASSOCIATION
korraldab

KOKTEIL-VASTUVÕTU

parlamendiliikme ANDREW WITER'i toetuseks
neljapäeval, 9. okt. 1986 Boulevard Club'i ruumides, 1491 Lakeshore Blvd. W., kell 5.30–8.00 õhtul.
Pilet — $100.00 isikult
Külaliskõnelejaks Kanada tervishoiuminister The Hon. JAKE EPP.
Palun ühinege meiega meeldivaks õhtuks. Piletid saadaval h. listades 767-5917.

„MEIE ELU" - „OUR LIFE" - Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4N 2R6. Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J. USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada. — Tel. 466-0951.
„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. – 5 p.l., teisip. ja neljap. kl. 9 hm. – 8 õhtul. Laupäeviti avatud kl. 9 hm. – 1 p.l.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ● USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. ● Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. ● Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

ÜKSIKNUMBER — 75¢

KUULUTUSHINNAD: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.00, tekstis $5.00.

Kanada ja Norra kaitseline koostöö

Peeter Suur raius akent Läänemerele sajandeid tagasi. Nüüd on Peetri Venemaa, praegune Nõukogude Liit, endiselt geograafiliselt sisse piiratud ja Läänemeri on venelastele vaid sisemereks, sest sõja puhul on võimata välja pääseda Taani väinadest Atlandile, kus tegelikud operatsioonid toimuksid. Seepärast püüdlebki N. Liit lahtiste sadamate poole, kust tema löögijõud saavad vajadusel välja ja tema ülesehitatud mereväe osad on alati löögivalmis, kui vajadus tuleb.

Kuid N. Liit oma punase agressiooniga on ise selle tarviduse loonud, sest praktiliselt ei ähvarda teda ükski selleks, et sellist endakaitset luua. Euroopa südamele on N. Liidu agressiooni osas pühendatud senini suurimat tähelepanu, mis on Moskvale otseteeks Atlandi rannikule. Kuid N. Liit ei ole unustanud ka Põhjalat, kust läbi Soome, Rootsi ja Norra avaneb uuesti Atlandi ookean. Vastavalt sellele on Kreml välja ehitanud tohutu suure relvabaasi Koola poolsaarele koos Murmanski sadamaga.

Murmansk mängis tohutut osa juba Teise maailmasõja ajal, mil toimusid USA varustuse transpordid Põhja-Jäämere kaudu Murmanskisse ja siit edasi lõunapoolsetele frontidele. Need transpordid olid N. Liidule sõjalisteks elusoonteks Hitleri Saksamaa vastu. Selles vanas loogikas arendab N. Liit ka nüüd oma agressiivseid plaane läbi Põhjala suurele merele. Selleks ongi Koola poolsaar välja ehitatud tohutuks varustusbaasiks Lääne vastu NATO vastuluure näitab, et Murmanski piirkonda on ehitatud tervelt 40 lennuvälja, on paigutatud 700 sõjalennukit, motoriseeritud diviise ja on loodud hiigellaevastikubaas suureks paisutatud nõukogude sõjalaevastikule.

Kuid Moskva on pidevalt teostanud luuret Rootsi rannavetes ja skäärides, et valmis olla rünnakuks ka risti läbi Skandinaavia. Nii siis raiub punane Venemaa Peeter Suure eeskujul endiselt akent läände ja Atlandile. See käib endiselt kommunistliku doktriini kohaselt kogu maailma vallutamise eesmärgil.

Gorbatshovi uue lahtisuse ja tuumarelvade vähendamise propaganda varjus ihub Moskva endiselt mõõka Lääne demokraatiate vastu Euroopas ja Ameerikas. Kuid selle propaganda väärtusest saadakse hästi aru ja paistab, et USA presidendil ja valitsusel on püsinud õige hinnang Gorbatshovi propagandale. Seda võetakse suure ettevaatusega ja põhjendatud usaldamatusega.

Kogu selle pildi on toonud päevakorrale Kanada ja Norra ühismanöövrid Norras, sest 5000 relvakandjat Kanadas koos täie varustusega peavad näitama selle ühistöö reaalsust võimaliku sõja puhul. Kanada sõjaväe juhtkonnas mõistetakse selle ülesande suurust ja tähtsust kõikides aspektides. Kanadal ei ole kerge kriisi puhul Euroopas paisata sarnast kontingenti Norrasse. Kanadas mõistetakse, et puudub vajalik transport merel ja õhus, et vajalikku operatsiooni kiirelt teostada. Kuid nähakse ka, et hea organiseerimise puhul on vajalikku laevaruumi võimalik saada ja käigusolevad reisilennukid tuleb lennuliinidelt saada. Paistab, et Kanada relvavägi on oma ülesandega siiski toime tulnud ja on andnud Norra kaitsevägedele oma tõhusa lisa.

Kanada - Norra ühismanöövrid näitavad Kanada relvaüksustele selgemini kui poliitilised diskussioonid, millist varustust Kanada sõjavägi vajab ja millises ulatuses. Poliitikute ülesandeks jääb majanduslik finantseerimine. Olles seotud Norra kaitsega ei tohi unustada, et teist 5000 meest on Kanadal NATO käsutuses Lääne-Saksamaal. Seega jääb Kanada oma territooriumi kaitseks vaid 70.000 meest oma varustuse ja relvadega. Endine sõjaminister Barney Danson märgib õigesti, et Kanada niikuinii vähene koosseis on mitmetviisi lõhestatud ja üks osa neist on rakendatud väljaspool Kanadat. Teine, endine kaitseminister Don Macdonald märgib, et tema arvates 5000 mehe võitlus Norras on Kanada seisukohalt küsitava väärtusega.

Praktiliselt tähendab see seda, et Kanada kaitsejõud moodustavad Kanadale üsna nõrga endakaitse, kui arvestada pikka merepiiri idas, põhjas ja läänes. Kanada põhjaala kaitse on olnud alati suureks murelapseks, sest Põhja-Kanada on praktiliselt kaitseta. Poliitiliselt loodetakse siiski, et Moskva poolt oleks hullumeelsus rünnata Põhja-Ameerika kontinenti ükskõik kust suunast. Esiteks nõuab tähelepanu Euroopa. Teiseks on Põhja-Ameerika kaitseks olemas ka teisi jõude peale Kanada sõjaväe. Viimane on poliitiliselt ohtlik ainevald ja sellest ei tavatseta Kanadas rääkida. Mitte veel.

V.

Oma maalapi harimine okupeeritud Eestis ei ole kerge kui puudub mootorijõud. Pildil vagude ajamine kartulipõllul.

Järele jõuda ja mööduda . . .

Hiljuti jõudis N. Liidust Läände samizdat (põrandaalune ajaleht), mille väljaandjaks olevat Sotsialistliku Uuenduse Liikumine (MSR). Liikumise mitmed juhtivad liikmed olevat N. Liidu eliidi nimekad inimesed. Samizdadis avaldatud manifest on määratud oma kodanikele, et saavutada muudatusi paljudel aladel. Nõutakse ajakirjanduse-, usu-, kõnevabadust ja majanduslikke reforme. Tuuakse andmeid oma mahajäämisest peaaegu kõigil aladel. Toome allpool kokkuvõtte nimetatud manifestist.

Ligi 70 a. tagasi Lenin ütles, et N. Liidul tuleb järele jõuda arenenud Läänele ja mööduda. Nüüd, 70 a. hiljem, nähakse pettumisega, et ei ole lähemale jõutud, vaid vastupidi — vahe on suurenenud. N. Liidu GNP on ainult 50% USA omast. N. Liit on majanduslikus arengus 10-15 a. järel kapitalistlikest maist ja vahe veelgi suureneb, nii et läheneb vähearenenud maadele. 1968. N. Liidu tööstustoodang oli ainult 55% ja põllumajanduses 25% USA toodangust. N. Liit on jäänud peamiselt ainult tooraineteeksportijaks, kuna tööstussaaduste osa ekspordis on viimase 20 a. jooksul olnud ainult 2%. Viimasel ajal umbes 80% kolhoosidest on olnud mittetulukad ja eksisteerivad ainult riigi abiga. 1984.a. (imporditi) umbes 50 miljonit tonni teravilja, s.o. 25% maa vajadusest. Tööstustoodete ja teravilja importijana on L. Liit nüüd üks suuremaid maailmas. Väliskaubandus on olnud püsivalt punases, mida kaetakse Lääne laenudega — 1983. a. $US 30 miljardit, sellega kolmandal kohal Brasiilia ja Mehhiko järel. Nii jätkates läheks aastal 2005 75% ekspordist välisvõlgade katteks. Ka tehnikas ja teaduses on N. Liit kaugele maha jäänud arenenud Läänest, kust ostab — kui müüakse.

MADAL ELATUSTASE

N. Liidu elanike elatustase on üks madalamaid tööstuslikult arenenud maadega võrreldes, isegi võrreldes Comecon maadega. USA töölise keskmine kuupalk on 1000 rubla, kuid N. Liidus ainult 185 r. — viis korda vähem. Madala palga tõttu on elutingimused rasked. Sagedasti puuduvad põhilised toiduained nagu liha, piim ja või, mis põhjustab tervishäireid ja närvilisust.

Inimesed on sunnitud raiskama vabaaega ja isegi riiklikku tööaega, toidusabas seistes. Keskustest kaugemal elavate maaelanike elatustase on 20. sajandi alguse tasemel. Madalate palkade tõttu on enamik abielunaisi sunnitud töötama ja sagedasti rasketööstuses, teedel ja mujal, kus mehed ei soovi töötada. Alkoholi tarvituselt on N. Liit juhtiv maa maailmas. Keskmiselt tarvitatakse vodkat 11 liitrit inimesele aastas. Tänapäev tarvitatakse N. Liidus 10-15 korda rohkem alkoholi kui varem Tsaari-Venemaal. naisalkohoolikute arv suureneb, mille tulemusena sünnib palju kehaliste ja vaimsete defektidega lapsi. On hävinemas ühiskonna südamik — perekond. Kui 1913 oli 0,44 abielulahutust 100 abielu kohta, siis 1974 oli 28,5. Kodude hävinemisega kaasub järelvalveta lastehulk, prostitutsioon ja vargused.

EI OLE ENAM JUHT

N. Liit ei ole enam sotsialistlike maade juht, kuna ta autoriteet on madalam kui kunagi varem. Ka kommunistlik partei ei ole enam tunnustatud kommunistide ja tööliste juht välismaailmas. Ungari, Poola ja Ida-Saksamaa on lojaalsed — ainult tänu Soveti vägede asumisel nende territooriumidel. Afganistanis on N. Liidu väed kuulutamata ja lootusetus sõjas, mis ei too au N. Liidule ega tema armeedele. N. Liidu välispoliitika on saanud tagasilööke ka endistes koloniaalmaades. Investeeringud Indoneesias, egiptuses, Alžeerias ja Iraakis ei ole andnud loodetud poliitilisi ega ökonoomilisi dividende. Esmakordselt pärastsõja perioodil on mitmed maad, nagu Jaapan, Hiina ja Lääne-Saksamaa, esitanud territoriaalseid nõudmisi N. Liidule.

Manifestis esitatakse kolm peamist reformi: Esimene — ajakirjandusevabadus. Teine — kõne- ja usuvabadus. Kolmas — seaduslikud poliitilised parteid.

Samizdat'is esitatud andmed ei ole tundmatud Lääne vastavate erialade spetsialistidele, küll aga üldsusele Läänes ja eriti N. Liidus.

EV. KASK

Viltusäetud sihik

Kui usaldusel pole silmi

Nobeli rahuauhind määrati 1985-dal aastal ühingule „International Physicians for the Prevention of War". Auhind anti tegelikult ühingu esimeestele — dr. Bernard Lown'ile (USA) ja dr. Jevgenji Chazov'ile (USSR). Auhinna rahaline väärtus oli 315 000.—

Dr Chazov on Nõukogude Teaduste Akadeemia liige ja Nõukogude minister. Ta on üks neist, kes tuumasõjaga hirmutamise idee internatsionaalseks propageeris (koos Nõukogude peapropagandisti Georg Arbatoviga). Ta oli eelnimetatud ühingu asutajaliikmeks koos läänemaade teadlastega.

Kes sõandaks midagi inetut arvata sellise auväärse isiku kohta?!

Nüüd on selgunud, et Chazov oli see mees, kes oma kirjutisega Izvestias (1973) Nõukogude tähtsama inimõiguste eest võitleja Andrei Sahharovi (Nobeli rahu-auhind 1975) tagakiusamise sisse juhatas.

Oslo Nobeli-komitee direktor Jakob Sverdrup avaldas, et komitee tunneb nüüd piinlikkust selle möödunud aasta otsuse pärast.

Inglane dr Allan Wynn, arstide ühingu (International Use on the Psychiatry) esimees nimetas, et 1985. a. Nobeli-komitee auhind oli suurim viga, mida komitee iganes teinud!

(„Tor. Star" 7/12/85.)

TÕDE EI TAKISTA PROTSESSI KÄIKU

Maailmakuulus sõjakurjategijate kütt Wiesenthal süüdistas Ühendriikides eluaset leidnud ukrainlasi ja nende hulgas New Yorgi publitsisti Roman Kupshinskit. Süüdistus seisis selles, et tema oli Ukrainas 1943-dal aastal välja andnud sakslasi pooldavat ja anti-semiitlikku ajakirja.

Tavaline on ju, et kui komisjonile esitatakse uusi tõendeid, et siis ka protsess vastavalt muutub. Nii see ka on — kuid on üks erand!

Kupshinski esitas „küttidele" oma sünnitõendi, millest nähtus, et ta oli sündinud 1944-dal aastal — seega kõnealune kõlvatu kuritegija ja natsi oli ühe aasta vanune beebi!

Kupshinski oli ja jäi raskustesse. Protsess jätkus vankumatult. Sakslaste poolt väljaantud dokument ei takistanud õiguse (dokumendid KGB-lt) võidukäiku.

(„SpeakUp" juuli 1986 j t.)

OLEME TAAS 13-DAS SAJANDIS

Mõned Rootsi parlamendiliikmed on nõudnud, et peaminister Ingvar Carlsson Moskvas kergitaks 'kahekordse kodakondsuse' küsimuse ning sõlmiks leppe Nõukogude Liiduga, et need Rootsi kodanikud, kes seda soovivad, nõukogude kodakondsusest vabaneksid.
Andmed: ELTA, juuni 1986.

Teame juba ette, milline on Moskva vastus, kui üldse sellest rohkem kuuleme. Praegune eestlaste olukord meenutab väga ligidalt 13-da sajandi pärisorjuse aega, mil rahvalt oli maa ära võetud, kuid eestlane oli ikkagi köidetud mõisa külge. Kui keegi põgenes, siis aeti teda taga ja toodi tagasi mõisniku ette — karistamiseks.

KGB sandarmid on meie vabadusvõitlejate ja 'nõukogude kodanike' kannul, näiteks A. Linnase kannul.

●

KAS ÕIGUS MÕISTAB KOHUT?

Kalifornia kohus mõistis surma ühe mõrtsuka, kes oli pussitanud ohvrit 48 korda, enne kui see suri.

Kalifornia Ülemkohus tühistas selle otsuse. Tühistamise motiivideks oli: Kaebealune pussitas ohvrit 48 korda — see näitas, et teda oli väga raske tappa, mitte et pussitaja tahtnuks ohvrile tekitada äärmuslikku piina. Teiseks tühistamise põhjuseks oli, et vandemehi oli enne otsustamist lubamatult hoiatatud, et otsuse tegemisel ei tohi arvestada isiklikku sümpaatiat või kaastunnet kaebealuse vastu. („Los Angeles Daily" J. 15/1/86)

●

IGA TEINE INIMENE ON NAISSOOST

Seda fakti püüavad mehed ignoreerida ja jonnakalt vildakaid igandeid säilitada vastu paratamatut ajaloo arengut õigluse suunas.

Ikka veel öeldakse — meeskond, meeskond. Laeva meeskond on ikka meeskond, kuigi seal on ükskõik kui palju naisi. Lennuk on ikka 'manned' või 'unmanned', olgugi, et seal võib olla ka naisi. Ikka veel on mõlemad, mees ja naine — 'juryman'. 'Foreman' on 'Foreman'. 'Manhole' on 'manhole'. Üks malenupp mängulaual — 'Queen' — seegi on — man!

'Toronto Sun' kommentaator (McKenzie Porter) toob esile ühe piinliku näite — Manchester. Miks see ei võiks olla: Personbreaster? Miks mitte? Iga teine inimene on naissoost.

●

LILLA-KATKU KÜLVAJAD KÜLVAVAD

Philip Weiss on kirjutanud raamatu 'Inside a Bathhouse', millest CACC (Christian Anti-Communist Crusade) toob lühikese ülevaate. Siinjuures veelgi lühendatumalt:

„Silt majaseinal teatas, et selles New Yorgi majas elas kord Fennimore Cooper. Nüüd on see maja New St Marks Bathhouse. Maja on viiekorruseline mustaksvärvitud telliskiviehitus, aknad metall-luukidega.

„Ma läksin majja ja marmortrepist üles kuni võrgustatud luugini, kust sain edasiliikumise loa. Mustaksvärvitud trepp, mis valgustatud punaste lampidega, viis mind kolmandale korrusele. Seal jätkus pikk koridor, mille ääres oli 53 väikest toakest. Tubade uksed olid lahti ja igal uksel must number punase tule all. Mehi liikus piki koridori ja üles-alla treppidest, enamus neist alasti, käterätt niuete ümber.

„Iga väikese toa keset oli kõrgemal alusel madrats-voodi, millel lesis mees, kas alasti või dekoreeritud käterätiga. Mehed olid selili ja piilusid uudishimuselt uksest möödujaid. Osa mehi oli voodites kõhuli, kuid ka need piilusid üle õla ukse suunas, nägudel mingi hirmu, igatsuse või pettumuse helk. Ajuti tekkis koridori liiklemises ummistus, kui mitu meest ühe toa uksel lamajat hindasid. Üldiselt valitses majas sügav vaikus. Kaubitsemine või igatsorti asjaajamine — kõik käis peaaegu hääletult.

„Neljanda korruse plaan oli täiesti sarnane, publik sarnane, väljapanek sarnane, näoilmed sarnased. Ma arvestasin, et seal võis olla 200 meest. Asutus on avatud 24 tundi, seitse päeva nädalas. Mulje jäi, et selline rutiin käib siin tund tunni, päev päeva järele..."

(CACC 1/2/86.)

Käesoleva aasta alguseks oli Ühendriikides registreeritud 16 000 AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome) juhtu, mis on tegelikult 'jäämäe tipp'. Arvatakse, et riigis on AIDS-viirusest nakatatuid üks kuni kolm miljonit. New Yorgis on nakatatuid (süstlate kasutajaid ja homoseksuaale) suurem enamus. San Franciscos — üldiselt kõik! Miamis üks kitsam uurimus prostituutide osas näitas, et 40% neist olid nakatatud AIDS-viirusest.

(„Am. Spectator", märts 1986.)

H. RIGA

Toeta allkirja andmisega vaatleja-staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO-s!

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD
„Insurance"
1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Tulemusteta läbirääkimised Washingtonis

Läbirääkimised USA välisministri George Shultzi ja N. Liidu välisministri Eduard Shevardnadze vahel kestsid 2 ja pool päeva ning lõppesid tulemusteta laupäeval, 20. sept. Nad kohtusid uuesti enne kui Shevardnadze lahkus Ühendriikidest Ottawasse. Komistuseks on ajakirjanik Daniloffi süüdistamine spioneerimises USA kasuks Moskvas.

Nicholas Daniloff vahistati Moskvas üks nädal pärast seda kui FBI arreteeris New Yorgis Gennadi Sahharovi spioneerimise pärast. USA valitsus ja FBI kategooriliselt eitavad „USA News and World Report" kirjasaatja osalemist spionaazhis. Koos Daniloffiga nad väidavad, et tema kunagi ei ole tegelenud spioneerimisega Moskvas. Ta on täiesti süütu ja arreteeritud vaid vastulöögiks Sahharovi arreteerimise pärast USA-s. President Reagan ja välisminister Shultz on väga resoluutsed oma seisukohtades ja on avaldanud arvamist, et Daniloffi süüdistamine spioneerimises võib mõjuda negatiivselt tippude konverentsi ettevalmistamisele.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN Chev Olds Limited
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

C. OTTWAY HERBALIST
Ravitaimed, tervislikud toiduained, vitamiinid ja mineraalid.
Nõuanne ja sõbralik teenimine eesti rohuteadlase A. TOIGER'i poolt.
300 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N6. Tel. 463-5125

ÜRO majanduslikes raskustes

Äsja kokkuastunud ÜRO täiskogu tegeleb rohkem majanduslike kui poliitiliste probleemidega. Majanduslikust aruandest on näha, et 90 ÜRO liikmesriiki ei ole tasunud oma osa, mis nähtud ette ÜRO eelarves. Nende riikide hulgas on ka Nõukogude Liit ja USA. Mõlemad nendest keelduvad maksmast oma osa põhjusel, et ÜRO majandus on halvasti juhitud ja palju raha on kulutatud projektide peale, mida nemad ei poolda.

USA valitsuse sooviks on, et tema osa ÜRO eelarves saaks vähendatud 25% pealt 10% peale, kuna 25% ÜRO eelarvest on liiga koormav praeguse majandusliku olukorra juures. Ka Kanada välisministril Joe Clarkil on kavatsus taotleda Kanada osamaksu vähendamist $100 miljoni võrra. Kõigest sellest nähtub, et ÜRO peab oma majanduslikku poliitikat muutma, kui ta tahab edasi eksisteerida.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

TORONTO EESTI ÜHISPANK
Ühenduses on jõud
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
KINKIGE LASTELE PANGAARVED! ESIMENE $20.00 ARVEL ON MEIEPOOLNE KINK
Informatsiooniks helistage 465-4659
Pank avatud esmasp.–reede 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

Lääne-Saksamaa linnad parimas olukorras

Euroopas korraldatud uurimuse kohaselt kuuluvad 11 Saksamaa linna 20 parima hulka 103 linna seast. Nimekirjas on esimesel kohal Frankfurt ja teisel kohal München. Viimastel kohtadel on palju Inglismaa linnu, mõned linnad Prantsusmaal ja Itaalias.

Vabakaubandus küsitav

Üldine kokkulepe USA ja Kanada vahel vabakaubanduse arendamiseks muutub kordkorralt küsitavamaks. Rohkem provintse on asumas eitavale seisu kohale vabakaubanduse kokkuleppe suhtes. Provintsidel ei ole usku, et vabakaubandus võimaldaks tööd leida suuremal arvul inimestel Kanadas. Uurimus näitab, et autotööstus, metallitööstus, metsatööstus ja kompuuterite tööstuses tööliste arv Kanadas ei suurene. See võib olla võimalik mõnes teisejärgulises tööstuses, millel ei ole erilist tähtsust Kanada tööturul.

Otsitakse vormelit välisvõlgade vähendamiseks

Seitsme enamarenenud tööstusriigi esindajad, kaasa arvatud Kanada majandusminister Michael Wilson, olid koos Washingtonis, et leida vormelit kuidas hakata vähendama riikide tohutut võlga. Komisjoni koosolek lõppes üldsõnalise kommünikee avaldamisega, milles soovitatakse, et kõigil riikidel tuleb hoiduda võlaprotsentide tõstmisest ja stimuleerida tööstustoodangu kiiremat tõusu.

Nende seitsme riigi seast Inglismaa, Prantsusmaa, Jaapan, USA ja Lääne-Saksamaa otsustasid pidada omavahel tihedamat koostööd. Lääne-Saksamaa ja Jaapani pangad ei nõustunud enam vähendama oma panga protsente põhjusel, et need on juba madalamad kui kunagi varem, pärast II maailmasõda. Omalt poolt nad nõuavad, et USA ei alandaks enam oma dollari väärtust, et edukamalt võistelda välisturul oma tööstusliku produktsiooniga.

Simman Eesti Majas. Reede õhtul istusid laudades peamiselt noored. All — laupäeval oli tantsupõrand tihedalt täis jalakeerutajaid ja tantsuhoos oli ka „Kungla" Rahvatantsurühm. Foto — O. Haamer

Sügissimman Eesti Majas

Reedel ja laupäeval elas Toronto Eesti Maja pidustuse tähe all. Mõlemad saalid olid seatud pidurüüsse ja lava mattus sügis-lilledesse. Käimas oli „Sügissimman" mida korraldas Eesti Maja ja nagu juhatuse esimees O. Piil avakõnes ütles: „Selle sügisese pidustuse eesmärk ei ole mitte ainult teatud ajutise tühimiku täitmine varasügiseses seltskondlikus tegevuses, vaid, ET ANDA NOOREMALE GENERATSIOONILE VÕIMALUS ENDAALGATUSEL JA VASTUTUSEL KORRALDADA JA LÄBI VIIA SELTSKONDLIKKE JA TEISI ÜRITUSI. See annab noortele võimaluse eneseväljendamiseks ja esinemiseks ning annab meie publikule võimaluse nautida meie noorte loovat vaimu, andekust ja talente, luues sellega tihedama sideme noorte ja vanemate vahel. Ma loodan, et tänase sügispeoga oleme alustanud ühe meeldiva traditsiooni."

Teadustajana tegutses selgesõnaliselt ja ladusalt Avo Kittask ja eeskavalises osas esinesid „Jaaniku", Rosie Lindau, „Kungla" rahvatantsijad, Lembit Nielander, Avo Kittask ja Teddy Bear DJ. Reedel mängis tantsuks Enn Kuuskne orkester ja laupäeval tantsiti V. Gustavsoni orkestri saatel.

Reedel olid „Sügissimmani" külastajateks peamiselt noorema generatsiooni esindajaid ja ligi kahesajalise vanemasse generatsiooni kuuluvaid. Laupäeval ületas külastajate hulk 300 ja „keskealiste" arv noortega võrreldes oli vast 40%.

Eeskavalises osas pakkus viieliikmeline „Jaaniku" ansambel, nägusais rahvarõivais, ehtsat eesti rahvalaulu, ja „Kungla" rahvatantsijad esitasid tosina rahvatantse, lõpetades „Tuljakuga", pakkudes väga meeldiva ja nauditava vaatepildi mis sobis hästi „Simmani" miljöösse. Rahvatantse saatis virtuooslikult akordionil Lembit Nielander ja juhatas T. Metsala. Avo Kittaski „Sääl, kus Emajõgi voolab...", avavalsina orkestri saatel, oli juba üksi heaks põhjuseks „Sügissimmanile" tulekuks, rääkimata Rosie Lindau ja teiste hingestatud ja kunstiküpsetest esinemistest. Ühislaulud kallasid õli Simmani tujule.

Reedel oli tantsupõranda kasutajaid vähe, kuid laupäeval kippus küllaltki avar tantsupõrand kitsaks jääma. Keskmises saalis baar õlle ning teiste soovikohaste jookidega, kohvilaud kookide ja muu kohvikõrvasega ning köögist sai kehakinnitust.

BRUNCH

„Sügissimmani" lõpufaasiks oli pühapäeval, 28. sept. kl. 11.00-15.00-ni brunch, milleks kõik 400 piletit juba eelmüügil ära müüdi. Teenimine toimus iseteenimise korras, mis muidugi soodustas „sabade" tekkimist, kuid ettenähtud neli tundi oli küllalt pikk ja polnud põhjust kellelgi ruttamiseks. Toitudest oli küllalt valida nii „külmal" kui ka „soojal" laual, baarist sai „söögialust" ja kohvilaual püüdsid koogid ja küpsised varjata oma kalorite rohkust ahvatleva välimuse taha.

Brunchil Eesti Majas oli einetajaid ligi 400. Foto — O. Haamer

„Eesti Ühiskonnast Saksa Liiduvabariigis" heideti välja kaks liiget

Laulupidu Heidelbergis õnnestus ka majanduslikult

Saksamaa eestlaste keskorganisatsiooni esinduskogu oli koos

Saksamaa eestlaste keskorganisatsiooni — Eesti Ühiskond Saksa Liiduvabariigis — selleaastane Esinduskogu korraline aastakoosolek toimus 6. septembril Münsteris hotell „Zum Schwan'i" ruumes, millest oli esmakordselt saadetud kutse osavõtuks ka Esinduskogu liikmete kandidaatidele. Ettetulnud takistuste tõttu puudusid koosolekult kaks Esinduskogu liiget, kes olid saatnud volitused. Nagu alati, nii võttis ka seekordsest koosolekust osa eestlaste esindaja Saksa Liiduvalitsuse juures E. Reisenberg.

Koosoleku avas ja koosolijaid tervitas esimees Joh. Västrik, andes tervituseks sõna E. Reisenbergile, kes kutsus kõiki kokku hoidma. „See ühtehoiu vajadus võõrsil oma keele ja meele ning rahvuse säilitamiseks peaks olema selge ka neile, kes tavaliselt palju mõtelda ei taha. Meie kodumaa vabastamise osas oodatakse meilt kõigilt ühist keelt ja meelt ning ühtehoidu. See peaks olema pühaks kohuseks igale, kes tahab olla ja jääda eestlaseks", ütles E. Reisenberg.

ÕNNESTUNUD LAULUPIDU

Koosoleku juhatajaks valiti üksmeelselt R. Leitaru ja protokollijaks V. Laidsaar. Kinnitati möödunud aasta Esinduskogu protokoll ja Keskkomitee 1985.a. kassa- ja tegevusaruanne. Viimase kohta tähendas esimees, et meie töö ja tegevus on kulgenud tavalist rada. See on leidnud kõikjal tunnustust. Saksa valitsusasutustega on püsinud nii Keskkomitee kui viimaste esindajate kaudu väga hea vahekord. Kogu meie tööle ja tegevusele andis nüüd veel eriliselt suure tunnustuse äsjane Euroopa Eestlaste IV Laulupidu Heidelbergis, mis viidi läbi väga väikse tegelaskonna poolt ja leidis kõikjal kiitust.

Edasi võeti vastu 1987.a. eelarve ja tegevuskava. Suurematekst üritusteks on kultuuripäevad, milledest üks toimub 23. mail Geislingenis eestlastele tuntud Jahnhalles ja teine 22. augustil Münsteris Lindenhofis, kus toimub siis ka järjekordne Esinduskogu kokkutulek. Nagu eelmistel aastatel nii toimuvad ka tuleval aastal töö- ja kultuuripäevad Bad Godesbergis Annabergi lossis. Need viiakse läbi koos Skautlike Noorte Malevaga ja toimuvad 8.-10. maini.

Heidelbergis toimunud Euroopa Eestlaste Laulupeo osas oli mitmeid sõnavõtte, kus sekretär-raamatupidaja V. Laidsaar kandis ette ka esialgse rahalise aruande, millest nähtus, et korraldajad on tulnud ka majanduslikult omadega välja. Esimees avaldas siin kõigile südamliku tänu, kes nii ühel kui teisel viisil aitasid kaasa laulupeo kui ka selle kõrvalürituste läbiviimisel.

Edasi tehti esimehe ettepanekul aukohtu menetluskorras paar-kolm vajalikku muudatust-täiendust.

HEIDETI VÄLJA

Peale seda, kui Esinduskogu oli informeeritud kahe endise Esinduskogu liikme ringkirjadest, kohtulikest kaebustest ja muudest rünnakutest Keskkomitee ja tema esimehe vastu, otsustas Esinduskogu peale pikemat arutlust nende juhtumite üle, dr. Olgred Aule ja Juku Johannes Pent ühehäälselt alates kohesest „Eesti Ühiskonnast Saksa Liiduvabariigis" välja heita. See on EÜSL-i 34-aastases ajaloos esmakordne, et Esinduskogu langetas üksmeelselt sellise raske otsuse.

Kui kohal algatatud küsimuste all enam sõnavõtte ei olnud, lõpetas esimees väga asjaliku üksmeelse koosoleku, mis oli kestnud seitse tundi. Lauldi hümni.

Bankett BATUN'i 20. aastapäeva tähistamiseks

NEW YORK — Reede, 12-nda septembri õhtul toimus Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Sekretariaadi hoones asuvas delegaatide söögisaalis (Delegates Dining Room) vastuvõtt ja bankett tähistamaks balti võitlusorganisatsiooni BATUN'i (Balti Apell ÜRO-le) 20-ndat aastapäeva.

Banketile eelnenud kokteilivastuvõtul tervitas rohkem kui kaheksakümmet külalist BATUN'i president dr. Heino Ainso. Banketil toimis teadustajana BATUN'i endine president Ints Rupners. Söögipalvus oli leedu päritoluga paater Casimir Pugevicius'e poolt, kes juhatab New Yorgis asuva Leedu Informatsiooni Keskuse tegevust, mille üheks tähtsaks osaks on Leedus põranda all ilmuva Leedu Katoliku Kiriku Kroonika korrapärane inglise keelde tõlkimine ja rahvusvaheline levitamine. Seda olulist samizdat väljaannet on 1972-st aastast saadik ilmunud 70 numbrit, terve rea arreteerimiste ja muude raskuste kiuste.

Pärast einet võttis sõna rahvusvaheliselt tuntud inimõiguste organisatsiooni „Freedom House" juhtiv aktivist, venelanna Ludmilla Thorne, kes on viimaste aastate jooksul mitmel korral viibinud Afganistanis, tehes seda sealse partisaniliikumise kaasabil. Ludmilla Thorne'i pingutuste tõttu on mitmed Afganistanis asuvast nõukogude okupatsiooniväest põgenenud sõdurid leidnud hiljem varjupaika Ühendriikides ja mujal. Oma südamlikus sõnavõtus meenutas Ludmilla seda, kuidas üks läti perekond oli sõjajärgsel ajal Lääne-Saksamaal päästnud tema perekonna sunniviisilisest tagasisaatmisest N. Liitu, mis juhtuski väga paljude venelastest ja teistest rahvustest põgenikega. Ludmilla oli tookord väike laps. BATUN'i banketil rõhutas ta mitme rahvuse koostöö tähtsust võitluses ühise vaenlase — nõukogude rezhiimi vastu.

Teiseks kõnelejaks oli noor ameerika jurist William Hough kes on hiljuti avaldanud põhjaliku uurimuse vägivaldsete territooriumi annekteerimiste nendest aspektidest mis kuuluvad rahvusvahelise õiguse valdkonda. Hough'i uurimus (mis avaldati k.a. teaduslikus ajakirjas „The New York Law Journal") käsitleb selles seoses ülatuslikult Balti riikide vägivaldset inkorporeerimist N. Liidu poolt. Ta konsulteeris oma uurimistöö käigus ka Balti vabariikide diplomaatilisi esindajaid Ühendriikides ja on tuntud kui Eesti, Läti ja Leedu iseseisvuse idee sooja sõbrana. BATUN kavatseb läbi viia Hough'i uurimistöö eksemplaride levitamist asjaomastesse kätesse.

Banketil viibinud külaliste hulgas võiks nimetada järgmisi isikuid: Grenada suursaadik ÜRO juures dr. Lamuel Stanislaus, Austria ÜRO saatkonna esimene sekretär Valentin Inzko, Eesti Vabariigi konsul Ühendriikides dr. Aarand Roos, Läti Vabariigi Washingtoni saatkonna nõunik Valdemars Kreicbergs, Läti Vabariigi aukonsul Kanadas dr. Edvards Upenieks, Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees Juhan Simonson, Eestlaste Keskнõukogu Kanadas esindaja Ado Raudkivi.

Kohalolijate enamuse moodustas muidugi BATUN'i praeguste ja varem tegutsenud aktivistide ning toetajate pere.

Osa Batuni aastapäeva banketist osavõtjaid. Vasakult teine rida – konsul dr. A. Roos, keskel ees esimees dr. Heino Ainso, keskel taga Rahvuskomitee esimees Juhan Simonson.

Oleme harjunud ülejõu elama

Majandusminister Michael Wilson märkis, et käesolevaks aastaks ettenähtud riigi välisvõla kasvu vähendamine ei teostu. Selle asemel on ette näha, et välisvõlg võib kujuneda suuremaks möödunud aasta omast ning tõusta $32 miljardi peale. Vaatamata sellele, minister ei kavatse tõsta makse, et mitte koormata tööstusi ja ettevõtteid uute maksudega.

Riigi sissetulekute vähenemise majandusminister paneb õlihinna languse arvele. Langenud on ka teravilja hind maailmaturul. Põllumehed on võlgades ja vajavad valitsuse toetust, et mitte pankrotti minna.

Minister vihjas sellele, et valitsus võinuks arendada suuremat kokkuhoiu-poliitikat ja säästa raha. See kahjuks ei teostunud. Ta hellitab lootust, et järgmise aasta eelarve koostatakse uutel alustel ja selle juures võib jälle hakata rääkima kokkuhoiu-eelarvest ning välisvõla vähendamisest..

Ministri arvates on Kanada välisvõlg kriitiliselt suur ja võib mõjuda katastroofiliselt riigi majanduslikule elule, kui pangaprotsendid peaksid hakkama tõusma.

Okupeeritud . . .

(Algus esiküljel)

„Usun, et aastani 1990 jõudes, kui rahvusvahelises õhkkonnas suurt muudatust ei toimu, kaubapuudus NSV Liidu igapäevses elus on vähenenud nii palju, kui see üldse võimalik."

Selge, et prof. Lugus teiste nõukogude funktsionääride kombel tõstab esile tingimuse, et „kui rahvusvahelises õhkkonnas suurt muudatust ei toimu", kuna sel alusel on kerge rahvale seletada, et alalises kaupade puuduses süüdlasteks on kavalad lääneriigid.

Rislakki meelest prof. Luguse seletus viidab sellele, et kui N. Liit peab panema raha praegusest enam võidurelvastumiseks, siis eesmärgini ei jõuta. Kindlasti aga venelased relvastumises ei taha Läänest maha jääda, ja nii kaupade puudus jätkub.

Hiljuti avatud EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD
Avatud 7 päeva nädalas ⓘ Ülelinna kohaleviimine

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 Moore Avenue, Toronto
M4G 1E1
Esindaja
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

Maakondlik Esinduskogu kavandas oma tegevust

Võidupüha ja jaaniõhtu tähistamine, reis Lääneranniküle

Tegevus Toronto Eesti Majas muutub iga mööduva sügispäevaga elavamaks. Suveunes olnud, kui nii võiks öelda, ühiskondlik tegevus on koondamas ridu, et vastu minna uuele hooajale. Üks sellistest organisatsioonidest oli möödunud kolmapäeva õhtul Maakondlik Esinduskogu. Tõsi, maakondade kokkutulekuid on toimunud ka suvekuudel, kuid esinduskogu pole koos käinud juba kevadest peale.

Jooksev töö lasub viieliikmelise juhatuse õlgadel. Viimane pidas suvel kaks koosolekut, millest üks oli ülevoolava rahvahulgaga hästiõnnestunud Võidupüha tähistamise ja jaaniõhtu peo aruannete läbivaatamiseks ja teine koosolek sõelus küsimusi ühenduses eelpleva aasta programmiga, et neid siis küpselt esitada esinduskogule heakskiitmiseks või täienduste tegemiseks.

Maakondlikku Esinduskogusse kuuluvad kaksteist organisatsiooni — üksteist maakonda ja Hiiumaa. Kohal oli neist üksteist. Eesti Maja väike saal oli täis suvepuhkusest kosunud „maarahvast".

Kogu esimees Johannes Vihma, kes ühtlasi on ka Mulkide Seltsi vanem, ütles kõigile teretulemast ja soovis indu ueks tööaastaks, mis võiks olla sama huvitav ja pingerikas kui möödunud aasta, kui me seda ainult soovime. Nagu koosoleku vältel hiljem selgus, olid maakondade esindajad tõelises tööõhinas. Lubati töötada oma maakonna hüvanguks ja teha ka kõik koos Esinduskogu raames midagi eesti ühiskonna kasuks.

VÕIDUPÜHA TÄHISTAMINE

Bravuurselt läinud Võidupüha ja jaaniõhtu tähistamine tuleb kordamisele teisipäeval, 23. juunil 1987.a. Toronto Eesti Majas, milleks on juba kinni pandud kõik saalid. Eestlaste vaimustav kaasaelamine äripäeva õhtul toimunud rahvuspüha tähistamise läbiviimisel on andnud maakondadele julgust kujundada sellest ilus traditsioon, mis oleks täienduseks talvel toimuvale Eesti Vabariigi aastapäeva aktusele. Mõlemad pühad langesid kodumaal töövabadele päevadele.

Programmiga püütakse varieeruda, et köita publiku huvi,ja rõõmuga nenditi, et esinemiseks on juba pakkumisi.

Pisut murettekitavaks asjaoluks on Eesti Maja ruumide mahutavuse küsimus. Selles suhtes jälgitakse kindlasti tulekaitse-seaduste nõudeid.

REISIMINE

1986/87. aasta tegevuskava arutamisel otsustas Maakondlik Esinduskogu jätta pidamata Maakondade Päev. Kahe suure maakondliku ürituse korraldamine kevadpoolaastal võib muutuda väsitavaks, mille tagajärjel ettekannete ja korralduse tase võiks langeda. Seda ei soovita ühelgi juhul. Ennejõulune aeg on liialt lühike hästikoostatud programmi õppimiseks. Maakonnad soovivad alati pakkuda kaasmaalastele parimat, mis meil võimalik, või siis mittemidagi.

Ärajäänud Maakondade Päeva asemele võeti tegevuskavva uus punkt — reisimine. Teatavasti toimuvad 1987.a. juulikuu esimesel nädalal Vancouveris Lääneranniku Eesti Päevad. Sinna seatakse sammud. Lennukitega ja bussidega muidugi. Koosolek volitas Pärnumaalaste Seltsi esimeest Endel Ainsaar't selgitama reisivõimalusi ja -hindu. Ta raporteerib tagajärgedest järgmisel Esinduskogu koosolekul, mis toimub 5. novembril.

Koosolekul nimetati näiteks ühe võimalusena reisi lennuteel Torontost Calgary'sse. Sealt bussiga Vancouveri. Osavõtmine Lääneranniku Eesti päevadest. Lühireisid Briti-Columbia provintsis ja siis lennuteel tagasi Torontosse.

Esinduskogu sekretär Ärni Käärid teatas, et ta on alustanud maakondade tegevuse videolindistamisega. Lubas seda jätkata kuni kõikide maakondade tegevus on jäädvustatud lindile. Samuti lubas ta näidata „proovi" juba tehtud tööst järgmisel Esinduskogu koosolekul, kutsudes selleks kõik kogu liikmed oma kodu perekonnaruumi. Kutse võeti tänuga vastu.

Maakondliku Esinduskogu kahetunnine koosolek lõppes teadmises, et maakonnad jätkavad ka eeloleval aastal väsimatult oma tööprogrammi, teenides sellega eesti ühiskonda.

E.A.

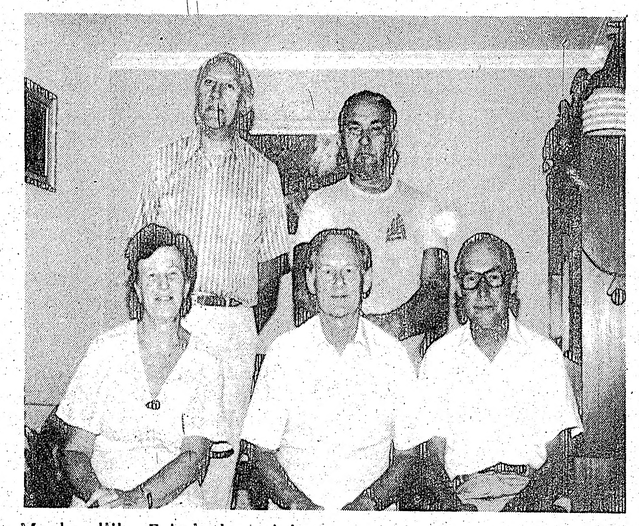

Maakondliku Esinduskogu juhatus suvisel töökoosolekul. Esireas, vasakult – abiesimees Salme Vesi, esimees Johannes Vihma, abiesimees Ervin Aleve. Teises reas — laekur Kalju Leis ja sekretär Ärni Käärid.

Mulkide koosviibimine

Mulkide selts on alati oma koosviibimistel tähistanud Viljandimaalt pärinevate tuntud eestlaste tähtpäevi ja juubeleid. Seekord soovitakse meenutada Vabadussõja kangelase kapten Anton Irve 100-aastast sünnipäeva. Anton Irv langes sangarlikus võitluses kodupinna eest. Tema auks püstitatud mälestussammas purustati 1940.a. kommunistide poolt.

Teisena on meil kavatsus meenutada spordialalt kuulsat maadlejat Tarvastust Martin Kleini, kes maadles 11 tundi järjest Stockholmi olümpiaadil soomlase vastu ja tuli võitjaks. On veel mitmeid teisi meeldetuletusi ja sündmusi, mis juhtusid kunagi meie nooruspäevil.

Meie ei unusta ka mulgi nalju ja ühislaule. Elame uuesti üle vanad mälestused, mida oleme kaasa toonud ja kanname oma südameis.

Saksamaal on ilmunud pildialbum „Viljandi", mille ettetellimisi võtsime vastu eelmisel koosviibimisel. Saja fotoga kaunistatud teos on saabunud Torontosse ja selle väljaandmine toimub eeloleval koosviibimisel.

Mulkide Selts palub kõiki osa võtta meie koosviibimisest koos sõpradega. Kõik on kutsutud ka teistest maakondadest.

Kokkutulek koos õhtusöögiga toimub Eesti Maja keskmises saalis pühapäev 1, 19. oktoobril kell 3. p.l.

Istume koos ja ajame juttu. Ajame juttu ja istume koos.

MULKIDE SELTS

Selle aasta suurim annetus Vabadusfondile $8000

Hiljuti saabus käesoleva aasta suurim annetus US $8.000 ülemaailmsele Eesti Vabadusfondile. Annetaja soovib jääda anonüümseks. Võime niipalju teatada, et annetaja on sama isik kes möödunud aastal annetas US $25.000 tingimusega, et vähemalt 250 eestlast annetaks US $100 või rohkem enne läinud aasta lõppu. See tingimus täideti!

Loodame, et käesolev annetus on eeskujuks teistele, nii isikuile kuid eriti eestlaste poolt omatud firmadele. Laekumised Vabadusfondi jätkuvad! Üldine eesmärk on koguda US $1.000.000. Protsentidest saadavad summad lähevad ülemaailmse Eesti Kesknõukogu töö toetuseks Eesti ja eestluse nimel. Ootame teie panust!

JUHATUS

Linda Lahk (paremal) ja Rita Nõmmik Niagara kose taustal.

Kahanev eesti ühiskond Argentiinas

Umbes 8000 otsis 60 aastat tagasi paremat elu Lõuna-Ameerikas

Kanadas külaskäigul viibinud Argentiina vanaeestlane Linda Lahk ütles „Meie Elu" kaastöölisele eestlaste elu ja tegevuste kohta, et seal on olnud raskeid ja ilusaid aegu, kuid kõik see on kadumas. Tema oli üks nendest, kes 1927.a. siirdus Eestist Brasiiliasse otsima paremat elu.Kohviistanduste omanikud vajasid tööjõudu ja Eestis tehti kihutustööd sinna minekuks, kuna töö leidmine kodumaal oli sellel ajal küllalt raske.

Raputati jalgadelt kodumaa tolm ja umbes 8000 eestlast läks otsima paremat elu Lõuna-Ameerikas. Linda sõitis sinna teismelise tütarlapsena koos oma õe Alma, venna ja vanematega. Väljarändajate laev sõitis välja Hamburgi sadamast ja peatus Santoses, ühes Brasiilia lõunapoolses sadamas. Santos on tuntud kui „valge mehe haud". Linna ümbritsevad sood ja rabad on täis sääski kes levitavad malaariat, mis toonud paljudele surma.

BRASIILIAS

Brasiiliasse jõudmisel Linda vanemad, Matilde ja Voldemar Kersten, võib-olla hakkasid tundma muret oma tulevase elu ja töö pärast, kuid Linda ja õde Alma olid täis põnevat uudishimu, joostes vaguni ühe akna juurest teise juurde, kui rong sõitis läbi mägestiku ja troopilise maastiku Santosest São Paulo poole. Kõik oli uus ja huvitav.

Immigratsioonivalitsus São Paulos ei soovitanud Kerstenitel minna tööle kohviistandusse. See töö ei pidanud olema hea nende noortele tütardele. Soovitati leida tööd kusagil São Paulos. Ema oli vilunud õmbleja ja isa mehaanik. Raskusi oli küllalt, kuid ajajooksul osteti krunt ja ehitati sellele maja. Lindal ja Almal oli kogemusi esinemiseks laval. Alma oli tantsinud Tallinna kinos Grand Marina ja Linda Draamateatris. Koos Karl Jürisbergiga nad moodustasid oma tantsutrupi ja hakkasid esinema Brasiilia linnades. Nad tulid omaga toime.

Enamik Brasiiliasse tulnud eestlastest läksid tööle kohviistandustesse ja kadusid seal võimatute töötingimuste juures. São Paulosse jäänud eestlased moodustasid eesti seltsi ja koguduse. Keskseks kujuks eesti ühiskonnas oli konsul Saukas ja mitmed kaasmaalased jõudsid seal kiiresti kindlale majanduslikule järjele. Kokkukäimise kohaks oli sakslaste seltsimaja ja jumalateenistusi pidasid eesti jutlustajad saksa kirikus. Koguduse naisringi juhatajaks oli Linda ema Matilde. Eestlased São Paulos olid üldse väga sõbralikud. Puudusid omavahelised kisklevad grupeeringud. Vähem eestlaste grupp asus elama Rio de Janeirosse. Eesti konsuliks seal oli Karl Ast. Temale asendajat enam ei tulnud ja eestlaste grupp seal on juba välja surnud, välja arvatud mõned üksikud, kes sinna on elama asunud.

ARGENTIINAS

Alma ja Linda koos Jürisbergiga käisid mitmel korral tantsimas ja esinemas Argentiinas. Nendele meeldis Buenos Aires ja kui 1933.a. suri nende isa, siis nemad koos emaga siirdusid Buenos Airesesse. Vend järgnes hiljem. Buenos Aireses oli juba eesti selts ja kooskäimiseks omad ruumid. Organiseeritud oli laulukoor ja näitetrupp. Keskseks kujuks oli konsul Gutman ja tema abi härra Puura. Vanaeestlaste arvu hinnati 1000 peale. Olukord muutus tunduvalt 1948.a. kui Euroopast hakkas Argentiinasse tulema suurel arvul uuseestlasi Rootsi ja Saksamaa põgenikelaagritest. Ka nende arvu hinnati 1000 peale. Vastuvõtjaiks ja abistajaiks olid uue elu sisseseadmisel konsul Gutman, härra Puura, Alma Kersten-Jodard, kes oli sealses eesti ühiskonnas kujunenud üheks keskseks kujuks, ja heatahtlik eesti ühiskond.

Argentiinasse asunud uus-eestlased millegi pärast kujunesid sõjakaiks. Nad lugesid vana-eestlasi ajast mahajäänuiks ja tahtsid ise kõike paremini korraldama hakata. Eesti seltsi juhatus võeti üle. Asutati Eesti Võitlejate Ühing ja varsti sellele võistlejaks Rindevõitlejate Ühing. Kavandatud oli korporantide algatusel eesti akadeemiline koondis, kes pidi saama vahendajaks eesti ühiskonna ja Argentiina valitsuse vahel.

Eesti selts tegutses edasi. Ühiselt osteti suurem maa-ala linnast eemal, Carinis ja sinna kavatseti ehitada suurem rahvamaja. See jäi kavatsususeks, sest eestlased ei harjunud sinna sõitmisega. Kohta hakati nimetama Kiusukülaks. Maatükk müüdi hiljem ja selle asemele osteti Tigrises, La Plata jõe deltas üks saar. Saarele ehitati sammastele vähem maja koosviibimisteks ja vähem krunt koos majaga ühes eeslinnas Villa Palesteris. Need ei võimalda suuremaarvulist eestlaste kogunemist. Võimalik, et seda ei ole tarviski, sest eestlaste arv on kokku kuivamas.

OMA KIRIK

Luterlike Kirikute Maailmaliidu kaasabil ja toetusel ehitati Buenos Aireses eesti kogudusele kirik, paremas linnaosas Argentiina presidendi lossi kõrval olevale krundile. Kirik on moodne, koos vajaliste seltskondlike ruumidega. Samuti on moodne kirikla, kuhu esimesena asus elama õpetaja Laantee.

Nendel aegadel õitses Buenos Aireses eestlaste seltskondlik tegevus. Korraldati koosviibimisi, pidustusi. Laulukoor härra Radamuse juhtimisel oli väga tegev ja Argentiina etniliste rahvusgruppide laulukooride vahelisel võistlusel loeti parimaks ning sai vastava karika. Tuntud teatrikriitik V. Mettus lavastas mitmed näidendid. Teisteks lavastajateks olid härra Niilus ja Linda õde Alma. Temal olid nüüd head võimalused ja tutvused eesti kultuuri ja kunstnike tutvustamiseks argentiinlastele. Ta tegi seda mitmel korral näituste ja koosviibimiste korraldamisega. Ta ise oli kunstnik keraamika alal ja valmistas omale täieliku eesti rahvarõivais nukkude kogu. Pärast Alma surma omandas selle kogu dr. Massakas Ameerikas, lubadusega selle välja panna eestlastele näitamiseks mõnes Eesti Majas või muuseumis.

Tegevad olid sellel õitseajal eesti ühiskonnas lauljanna Lydia Laks, viiulikunstnik Lemmi Vilms, maalikunstnik Lepvalts, skulptor Saaring ja Riig-Reiman. Järele jäänud nendest on Lemmi Vilms, kes nüüd mängib Argentiina riiklikus sümfooniaorkestris.

Surm on teinud suurt laastamistööd vanaeestlaste hulgas ja uuseestlastest on enamik lahkunud Argentiinast. Järele on jäänud, peamiselt vanaeestlastest, 200 või 300 isikut. Nendestki on paljud segaabieludes. Vähesed tulevad kokku peamiselt kiriku juures. Koguduse esimeheks on nüüd proua Särgava, abiks Lemmi Vilms. Õpetaja kohustusi täidab Andres Pirk. Eesti ühiskond Argentiinas on kaotanud oma elujõu ja vitaalsuse.

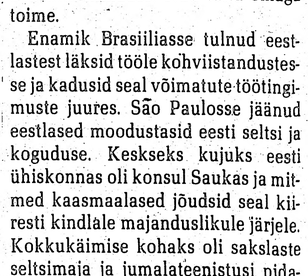

ARGENTIINA

Loeng impressionismist

Kolmapäeva õhtul, 24. septembril võisime Tartu College'is kuulata Eesti Kunstide Keskuse (EKK) korraldusel loengut „Prantsuse impressionism". Lektoriks Lenna Saarekivi USA-st.

Impressionism, määratu tähendusega mitte üksi kujutava kunstide rajal, vaid samuti muusikas ja kirjanduses, levis, haaras ja sai omaseks mitte üksi Prantsusmaal vaid kõikjal Euroopa kultuuri ja kunsti rinnetel. Meenutagem kujutavate kunstide alal oma algusest 1874. aastaid kuni 1886.a. Pariisis kaheksat ulatuslikku näitust! Lektor aga mainis alguses, et võttis kümneid aastaid negatiivset kriitikat ja halvakspanu, enne kui uus vool üldisema tunnustuse võitis. Selles meeleolus liikuski loeng — esmalt „kunstniku üle ma loen". Järgnes lühike entsoklüpeediline väljavõte ning mõned diapositiivid, lektori lähema seletuse ja kommenteerimata (kui mitte selleks pidada „siin kaks tütarlast klaveri juures", „siin inimesed rannal" jt.). Diapositiivid olid suures enamikus valitud figuraalmaalingute alalt ja needki mitte tüübilised. Ometi just maastikumaal oli impressionistide juures rõhutatud.

Eesti maalikunstis on impressionism esindatud enam kui mõni teine kunstivool või nähe. Meie täisimpressionist" Aleksander Vardi (end. Bergman), kelle looming maastike, vaikelude ja linnavaadete alal võib uhkusega seista impressionist-tippmeeste Cezanne'i ja oma figuraalsetega Renoir'i kõrval, võinuks mainitud olla.

Loengu järele ei võimaldatud sõnavõtte ega küsimusi.

R.A.

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

KUHU MINNA?

Kolmap. 1. - 31. okt. E.K.K.T. sügisnäitus North Yorg i raamatukogus, 35 Fairview Mall Dr. Avamine 1. okt. kell 19.00.

Reedel, 3. okt. Eesti Õppetooli avaaktus Eesti Majas, algusega kl. 19.30.

Reedel, 3. okt. Ellen Petersoni moeinstituudi moenäitus Metro Toronto Convention Centre'is algusega kl. 20.00.

Pühap., 5. okt. sopran Vera Viiu Allik'u kontsert Edward Johnson Bldg., Walter Hall, algusega kl. 16.00.

Neljap. 9. okt. konservatiivide partei kokteil — vastuvõtt parlamendiliikme Andrew Witer'i toetuseks Boulevard Klubis kell 17.30-20.00.

Reedel, 10. okt. rockorkester „Bad Sign" (Soomest), kontsert ja tants Suomi-Talo's, 276 Main St. algusega kl. 20.00.

Pühap., 19. okt.Mulkide koosviibimine Eesti Majas algusega kl. 15.00.

Laup. 25. okt. Kotkajärve ball Eesti Majas algusega kl. 19.30.

Laup., 25. okt. Eesti Abistamiskomitee ja „Ehatare" loterii „Ehatares" algusega kl. 13.00.

Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste Gümnaasiumi

80.a. juubeli puhul toimub aastapäeva pidulik tähistamine õhtusöögiga Tartu College'i kohvikus reedel, 17. okt. kl. 7 õ. Palutakse kõiki endiseid õpilasi ja nende perekonnaliikmeid osavõtuks registreerida 15. oktoobrini — Helle Jõgi, 699-0757 või Ellen Irs, 762-5329.

„Austraalia kutsub" peoõhtu

Esto 88 Kanada Komitee korraldab 1. novembril Toronto Eesti Majas peoõhtu „Austraalia kutsub", eeskava ja tantsuga. Õhtu puhastulu läheb noorte esinejate Austraaliasõidu toetuseks. Kõik on kutsutud ja teretulnud.

Reis lääneranniku Eesti Päevadele Vancouveri

Kalju Jõgi organiseerimisel on käigus eeltööd 33-päevaseks ringreisiks läbi USA ja Kanada ilusamate kohtade, peatudes 6 ööd Vancouveris, samanimelises hotellis, et võtta osa pidustustest, millised toimuvad 1. — 5. juulini. Reis toimub 47-istmelises õhujahutusega ja tualetiga varustatud bussis „Fettes Tours and Travel Ltd." firma kaudu. Selle firma kaudu on juba varem tehtud kaks reisi Lääneranniku Eesti Päevadele. Ka tänavune Euroopa-reis läbi 6-e riigi toimus sama firma kaudu, mil külastati ka Euroopa Eestlaste pidustusi Heidelbergis. Väljasõit Torontost toimuks 11. juunil 1987, jõudes tagasi 13. juulil. Peale Torontost lahkumist toimuvad peatused ööbimiseks järgmistes suuremates keskustes: Joliet, Omaha, Mitchell, Rapid City, Cody, Idaho Falls, Salt Lake City, Cedar City, Grand Canyon South Rim, Las Vegas, Los Angeles(3), San Simeon, San Francisco(3), Redding, Portland, jõudes Vancouveri 30. juunil.

Peale 5-päevaseid pidustusi ja Vancouveri saare külastamist algab tagasisõit koju 6. juulil, peatudes Vernon, Calgary(2), Regina, Winnipeg, Thunder Bay, Sault Ste. Marie ja jõudes koju 13. juuli õhtul. Teel külastavatest tähtsamatest kohtadest võiks mainida: Boys Town, Corn Palace, Badlands, Mt. Rushmore, Yellowstone Park, Grand Canyon, Hoover Dam, Mojave Desert, Disneyland, Universal Studios (Los Angeleses), Hearst Castle, Muir Woods, Burchard Gardens, Calgary Stampede. Linnatuurid toimuvad Salt Lake City's, Los Angeleses, San Franciscos, Vancouver is ja Calgary's.

Möödunudaastane Alaska reis näitas, et selline pikk reis on siiski talutav, kuna peatutakse esimese klassi hotellides ja ollakse lõbusas kaasmaalaste seltskonnas. Reisihind on umbes $85,00 päevas, mis katab bussisõidu ja ööbimise kulud ning sissepääsud vaatamisväärsustega tutvumiseks. Samuti on hinna sisse arvestatud kohvri käsitamine hotellides.

Need, kes soovivad osa teekonnast katta lennuteel, peavad tasuma $150,00 lisamaksu näol. Lend Vancouverist Torontosse maksab $445,00 pensionäridele $344,00. Käesolev teade on eelregistreerimiseks, mille põhjal luuakse järjekord. Niipea kui selgub, et reis võib teoks saada, saadetakse välja täielik informatsiooni voldik koos kutsega ühisele reisiseltskonna koosolekule. Registreerida palutakse aadressil: Kalju Jõgi, 55 Duggan Ave. Toronto, Ont. M4V 1Y1 või telefoni teel (416)487-2094.

„Ehatares" korraldati moenäitus. Mannekeenideks olid „Ehatare" elanikud, kes igati menukalt esinesid. Vasakult — Vaike Purga, Ada Avi, Louise Tibar, Helmi Poua ja Vilja Kadak.

Foto — Elna Kungla.

Lendleht levitamiseks Kanadas ja mujal

Eestlaste, lätlaste ja leedulaste poolt ÜRO presidendile saadetavale apellile toetusallkirjade korjamise aktsiooni komitee poolt on levitamisel lendleht, mis lühidalt toob esile ÜRO presidendile saadetavas apellis esiletoodud nõuded.

Apelli vastuvõtmine ÜRO täiskogus oleneb ÜRO presidendist, liikmesriikide esindajatest ÜRO-s, liikmesriikide valitsustest ja rahva poolt valitud parlamendiliikmete heatahtlikkusest. Neid tuleb vastavalt informeerida tegelikust olukorrast Baltikumis ning veenda selles, et suveräänsetel vabariikidel Eestil, Lätil ja Leedul on õigus omada vähemalt vaatleja-staatus ÜRO täiskogus ja selle tööorganites.

Saatke lendlehti oma maa valitsuse liikmetele, oma valitud esindajale parlamendis palvega, et valitsus suhtuks heatahtlikult Balti rahvaste apellisse ja soovitaks selle vastuvõtmist ÜRO täiskogus, kui see seal hääletamisele tuleb.

EESTLASTE RAHVUSLIK ÜRO AKTSIOONI KOMITEE
TORONTO EESTI MAJAS

Täienduskoolis . . .

(Algus esiküljel)

KÕNELEME EESTI KEELT

Koolikomitee püüdeks on koolivalitsuse, provintsi- ja föderaalvalitsuse toetusega hoida õpilaste koolisaatmise kulud nii madalad kui võimalik. Õppemaksu püüame hoida eelmiste aastate tasemel, s.o. $40,00 aastas perekonnalt, laste arvust olenemata, kusjuures õppevahendid ja õpperaamatud on ka sel aastal kooli poolt tasuta."

Koolikomitee esimees tänas pastor Edgar Heinsood, kes huvitavas ja noortele arusaadavas sõnastuses avas meie täienduskooli esimese koolipäeva. H. Lupp andis veel edasi teateid eesti keskkoolist, gümnaasiumist, eesti keele kursustest, rahvatantsu Noorte Rühmast ja noorsooraamatutest, mis müügil koolikomitees.

Täienduskooli juhataja Valdek Lenk tervitas kõiki koosviibijaid ning julgustas noori algajaid. Ta toonitas, et siin, Eesti Majas, kõneleme ainult eesti keelt. Esimest aastat alustasid 15 last. Koolijuhataja rääkis kooli korrast ja käitumisest koolis ning tutvustas õpetajaid. 1. kl. õp. — Merike Martin, 2. kl. — pr. Luhse, 3. ja 6. kl. — Ene Lüdig, 4. kl. — Hella Leivat ja 5. kl. — Juta Puhm. Lauluõpetaja — Georg Iltal.

Peale aktust siirdus noorteväg koos klassijuhatajatega klassiruumidesse, kus algas õppetöö.

HELLA LEIVAT

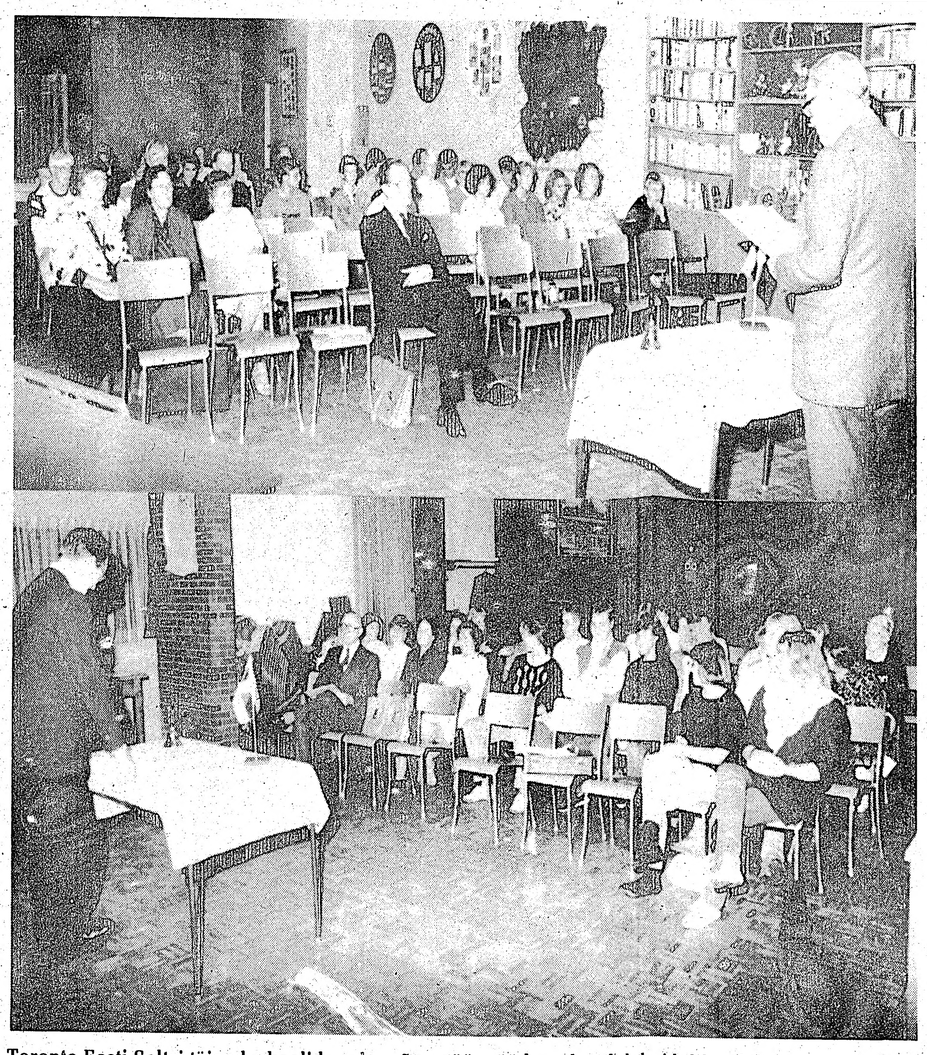

Toronto Eesti Seltsi täienduskoolides algas õppetöö möödunud nädalal pidulike aktustega Eesti Majas. Ülal keskkool, all gümnaasium.
Foto — O. Haamer

Eesti arst valvekorras

4. ja 5. oktoobril
dr. T. Maimets 469-1322
11., 12. ja 13. oktoobril
dr. H. Tari 224-0402
18. ja 19. oktoobril
dr. A. Rebane 461-6383
25. ja 26. oktoobril
dr. M. Leesment 481-6834

MALE

Võistlus maailmameistri tiitli peale on viigis, mängida on veel 4 mängu. Endine maailmameister Fischer nõustus mängima võitjaga, —kui talle selle mängu eest makstakse 5 miljonit dollarit. Muide, Fisheril on kirjavahetuseks postižiiro, kuid ta vastab isiklikult ainult kirjadele, millede on lisatud $5000-line tšekk.

VAJA
LAPSEHOIDJAT
2-1/2 aastasele lapsele 3–4päeva nädalas, Eesti Maja lähedal.
Helistada peale kella 6 õ. tel. 463-2770.

Toronto Eesti Selts valis tagasi senise juhatuse

Loengud jälle tegevuskavas. — Oodata õpilaste arvu tõusu eesti täienduskoolides

Toronto Eesti Selts hakkab taas korraldama loenguid muu tegevuse kõrval, selgus neljapäeval 25. sept. Eesti Majas peetud peakoosolekul, kus valiti tagasi senine juhatus.

Esimeheks jäi Jaan Terts ja samuti välja langenud juhatuse liikmed Piret Komi, Leida ja Toomas Merilo. Kandidaatideks valiti E. Vähi, H. Käju ja V. Keelmann. Revisjonikomisjoni Ermi Soomet, Saade Ristmäe ja Valdeko Poolsaar, kandidaatideks jäid L. Prii ja K. Kurvits. Esindajateks Eesti Liit Kanadasse: L. Pajur, V. Rein, V. Poolsaar, R. Antik ja J. Siig.

TÄIENDUSKOOLID

Koosolekut juhatas H. Lupp, kes andis ka pikema ülevaate Toronto Eesti Seltsi Täienduskoolide tegevuse kohta. Möödunud õppeaastal tegutsesid eesti algkool, keskkool, gümnaasium, eesti keele kursused ja toimus õpikute ning noorsooraamatute kirjastamine. Õpilasi oli algkoolis 106, keskkoolis 33, gümnaasiumis 18 ja keelekursusel 17, seega kokku 174 õpilast. Klassikomplekte oli kokku 16 ja õpetajate ja instruktorite arv 20. Lõpetajate koguarv on algkoolis (6 aastat) 1305, keskkoolis (3 a.) 452 ja gümn. (2 a.) 29.

Majandusaruanne näitas sissetulekute poolel 14.231,56 dol. ja väljaminekute poolel 12.695,18 dol. jättes aasta ülejäägina 1.536,38 dol.

UUS RAAMAT

Kirjastustegevuse raames ilmus äsja koolikomitee 19-da väljaandena Salme Raatma „Lumekuninganna" ja teisi jutte lastele. Lähemal ajal läheb trükki Valter Lenki poolt koostatud mäng kodumaa tundma õppimiseks.

H. Lupp tänas kõiki, kes koolide tegevusele kaasa aidanud ja märkis, et oodata on õpilaste arvu tõusu, kuna viimastel aastatel on suurenenud lasteaia kasvandike arv.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Koolijuhataja:

Esto vaimustuse moment on lastud kaduma minna

Toronto Eesti Keskkoolis algas õppeaasta

Avaaktusega algas T.E. Keskkooli uut õppeaastat 26. septembril Eesti Maja noorteruumis kolmandal korrusel, sest E. Maja keskmine saal oli „Sügissimmani" kasutuses.

Avapalvuse pidas teise klassi õpilane Mati Pajo

Koolikomitee esimees, H. Lupp tervitas koosviibivaid õpetajaid, õpilasi ja lastevanemaid, eriti aga neid õpilasi ja lastevanemaid, kes esmakordselt keskkooli avaaktusel, sest algab uus ajajärk, mis mitmeti erineb algkooli ajast.

„Meie koolil on hea nimi ja siin valitseb kõrgetasemeline kooli vaim, mida iseloomustavad omavaheline sõprus ja ühtekuuluvus, viisakus, nooruslik huvi ja edasipüüdlikkus, rahvuslik tunnetus ja eestluse viljelemine ning kohusetunne mitte ainult oma ühiskonna vaid ka iseenda kui indiviidi vastu.... Neil alustel tuginev vaim ei ole iseenesest tekkinud. See on meie kõigi ühine saavutus alates vanemate, õpetajate ja eelkõige noortega. Meie praeguste õpilaste ja ligi viiesaja kooli lõpetanu panus on aastate jooksul kujundanud selle vaimu, mida uued õpilased edasi kannavad ja kõrgel hoiavad. Selleks teile minu parimad soovid," lõpetas H. Lupp oma kõne.

REEDE JÄÄB KOOLIPÄEVAKS

H. Lupp teatas, et eelmise õppeaasta lõpul koolipäeva sobivuseküsimuses korraldatud ringküsimusest selgus, et 70% vastajatest soovivad jääda reede peale ja 30% valisid mitmeid teisi päevi. Enamuse soovi arvestades jääb koolipäevaks endiselt reede.

Nagu eelmiselgi aastal, nii ka sellel õppeaastal, toimub koolitöö kooskõlas Toronto linna koolivalitsusega. Koolivalitsuse registreerimislehed tulevad täita inglise keeles ning õpilaste vanemate poolt alla kirjutada. Keskkooli osas puudutab see ainult esimese klassi õpilasi.

Õppemaksuks endiselt 40,00 dollarit perekonnalt.

Koolijuhataja E. Marten ütles teretulemast uude kooliaastasse ja eriti neile, kes astuvad keskkooli esimest korda. Koolijuhataja märkis, et viimaste aastate jooksul on toimunud muudatusi poiste ja tüdrukute arvulises vahekorras, mis on teinud raskeks rahvatantsutunni jätkamise. Algaval kooliaastal on see vahekord 3-1, poiste kasuks. Lähtudes eelpool mainitust, jääb eeloleval õppeaastal rahvatantsutund õppekavast välja. Rahvatantsust huvitatuil on võimalus ühineda „Kungla" rühmaga.

Uue õppeainena on kavastamisel kogu kooli haarav õppetund, mis eestiilmelise rahvastiku, rahvakommete ja õpilaste isetegevuslise sisuga oleks huvitavaks osaks koolitööst. Sellest osavõtt on kõigile kohustuslik ja osavõttu ning tegevust hinnatakse koolitunnistusel vastava hindega. Kavandatav aine muutub kindlasti huvitavaks osaks kooliõhtust, millest kõik õpilased innu ja heameelega osa võtavad.

E. Marten juhtis veel tähelepanu olukorrale, mis küll pole otsekohe seotud kooli õppetööga, kuid millest ei saa vaikides mööduda.

KUHU JÄI ESTO VAIMUSTUS?

„Kaks aastat on möödunud Esto-84 suurüritusest, mis oleks pidanud andma uut tuld ja süüdet eestluse püüetele ja noorte kaasatõmbamisele. Kahjuks on aga vaimustuse moment lastud kaduma minna. Järgmine Esto toimub kaugelasuval mandril. Siinse eestlaskonna osavõtt sellest kujuneb piiratuks. Puudub laiem alus ja siht, milleks valmistuda. Rootsi-eestlaste Esto-80-le järgnesid OTSE ja Festival juba korduvalt. KUHU ON JÄÄNUD SAMALAADSED ÜRITUSED KANADAS, KUS ASUB MAAILMA EESTLASTE SUURIM ENAMIK? Eestlaskond, aga eriti noored vajavad sarnaseid üritusi, et harjutada, valmistuda, esineda ja ammutada kogemusi, mis pidevalt seoks neid eesti keele ja kultuuriga. Kui järgmised suurüritused siinsel kontinendil toimuvad alles mitme aasta pärast, ei ole kahtlust et kõige tugevamas eesti keskkonnas on toimunud suurem äralangemine ja eemalejäämine.

TÕHUSA VÄLISVÕITLUSE KÕRVALE PEAKSID VASTAVAD ISIKUD JA ORGANISATSIOONID SEADMA SAMA TÄHTSA JA TÕHUSA KULTUURITÖÖ. EI AITA OMAETTE NOKITSEMISEST! Töö eestluse heaks ei tohi raugeda — lõpetas E. Marten, saades tugeva aplausi kuulajaskonnalt.

Keskkooli esimese klassi juhatajaks on Lydia Aruvald, teise klassi juhatajaks — Juta Puhm ja kolmandat klassi juhatab Edgar Marten.

Eeloleval õppeaastal on koolil koos gümnaasiumiga kavandatud järgnevad üritused: 31. okt. — Marditants, 19. dets. — jõulupuu, 19. dets. kuni 9. jaanuarini — jõuluvaheaeg, 7. veebruaril — talipäev, 27. veebr. — omaloominguõhtu, 21. mail — lõpuaktus ja 29/30. mail — väljasõit.

Aktus lõppes Eesti hümniga, mida klaveril saatis Lydia Aruvald.

MÕTTESÄHVATUSI

Striptease on anatoomiaõpetus osade kaupa.

◍

Mõtlev inimene ei lakka imestamast. Ainult eeslile on kõik kohe klaar.

◍

Kui kõik loetud ja unustatud on, jääb ainult haridus üle.

Kogunud NIHITS

Alustatakse säästuaktsiooniga ESTO'le sõiduks

ESTO 88, mis toimub Austraalias, on tulnud jällegi sammu lähemale ja sinna on jäänud veel ainult 27 kuud aega!

ESTO 88 Kanada Komitee paneb käiku reisiraha säästu aktsiooni, kus kogutud raha haldab ESTO 88 Kanada Komitee. Sissemaksud oleksid iga nelja kuu järele, alates 1. oktoobrist 1986 ja viimane 1. juuni 1988. Kolm kuud enne reisi algust on viimane korrigeeriv sissemaks ja selle summa määrab lennuhind. Seniste andmate järgi on see $2000 piirides, Torontost Melbourne'i.

Osamaksu suuruseks on $300,00 isikult ja on soovitav, et esimene osamaks oleks ESTO 88 Kanada Komitee valduses hiljemalt 15. oktoobriks 1986. Laekunud summadelt makstakse deponendile sama intressi kui seda saab Toronto Eesti Ühispanga hoiustelt. Täpne struktuur töötatakse välja lähemal ajal ja saadetakse kätte kõigile, kes on esimese sissemaksu teinud. Tšekid kirjutada ESTO 88 Canadian Committee nimele ja lähetada aadressil 958 Broadview Avenue, Toronto, Ontario, M4K 2R6. Kogu ESTO 88 Kanada Komitee asjaajamine on Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas poolt kontrollitav, kuna Komitee on Sihtasutuse poolt ellukutsutud allorgan.

Sissemaksud ei kohusta veel kedagi Austraaliasse sõitma. Kuus kuud enne reisi on võimalik veel kogu sissemakstud summa ühes intressiga tagasi saada, kui mingil põhjusel peaks reis võimatuks osutuma. Peale selle aja aga enam teenitud intressi ei tagastata, küll on võimalik kätte saada sissemakstud summa teatud ajani enne reisi, olenevalt lennuliini tingimustest. Haigestumised ja õnnetused kuuluvad erikategooriasse.

Peale ESTO-le sõidu, vahendab ESTO 88 Kanada Komitee ka majutuste (hotellide) reservatsioone ja ESTO 88 pääsmete eelmüüki. Nendega alustatakse järgmise aasta keskpaiku.

Rootsist saabunud teateil on seal senini registreerinud üle 500 sõitja ja USA-st üle 600. Millegipärast ei ole aga Kanadas see hoogu sisse saanud, sest senini on siin registreerinuid ainult paarisaja ümber.

On ülim aeg, et ka meie siin astume otsustava sammu ja läheme suurel arvul ESTO 88'le, nii tegelastena kui ka publikuna, sest meil on Austraalia eestlastele tasuda kahe eelmise ESTO auvõlg! Ülemaailmsed Eesti Päevad on iga eestlase ettevõte, ükskõik kus need toimuvad!

HÄRNALD TOOMSALU
ESTO 88 Kanada Komitee majandusala korraldaja

Õpetaja J. Teras Ottawas, St. Catharines'is ja Torontos

Ottawa Eesti Ev. Lutheriusu Pauluse kogudus tähistas laupäeval, 27. sept. jumalateenistusega ja järgnenud koosviibimisega koguduse 35-dat aastapäeva. Selleks puhuks kutsus kogudus jutlustama õp. J. Terase Chicagost, kes oli koguduse asutaja ja teenis kogudust algaastail. Õp. J. Teras elas alaliselt Ottawas ja teda seovad mälestused ta endiste koguduse liikmetega. Väikses koguduses kujunesid südamlikud ja üksteist mõistvad vahekorrad ja seetõttu jälenägemise ootus täidetud elevusega. Ottawast käis õp. J. Teras teenimas eestlasi ka Põhja-Ontarios Kirkland Lake'is, North Bays, Mattawas, Timminsis ja mõnes teises kohas kuhu eestlasi oli elama asunud.

Kanadas viibimisel jutlustab õp. J. Teras ka St. Catharines'i Pauluse koguduses pühapäeval, 28. septembril.

Ootusega võtavad õp. J. Terast vastu ka Toronto Kolmainu koguduse liikmed, keda ta teenis esimesed 10 aastat. Ta oli selle koguduse asutaja ja lahkus Torontost kui järgnes kutsele tulla Chicago Esimese koguduse õpetajaks. Järgmised 24 aastat on Toronto Kolmainu kogudust teeninud õp. O. Gnadenteich. Novembris kogudus tähistab 34-dat aastapäeva.

Õp. J. Teras jutlustab Kolmainu koguduses lõikuse tänupühal, 5. oktoobril kell 3 algaval jumalateenistusel. Hiljem on koosviibimine kohvilauas.

T.E.S. Täienduskeskkooli esimeses klassis täitisid registeerimislehe (vasakult) — Tarmo Saks, Sven Linken. Mark Tabur ema kaasabil. Tagareas Merike Purje ja Ingrid Laar (varjatud). Seisab klassijuhataja Lydia Aruvald.

All — Teise klassi juhatajaks on Juta Puhm (seisab taga) ja õpilased kes olid aktusel Arvo Laansoo, Mati Pajo, K. Roos, Risto Leivat ja Arno Türk.
Foto — O. Haamer

Maailma aknal

Kas ja kus suitsetada?

Hääli tubakasuitsetamise poolt ja vastu on kuuldud sellest ajast saadik kui valgemees piibu esmakordselt oma suhu võttis. Ameerikas on suitsetatud tundmatutest aegadest saadik ja valgenahkne inimene sai sellest kombest teadlikuks tänu Kolumbusele. Esimesena, kes tubaka seemne Euroopasse tõi, tuntakse Francisco Hernando de Toledo't (1510). Euroopa koorekihini küündis tubak, kui Prantsuse suursaadik Portugalis a. 1588 saatis tubakaproovi oma kuningannale, toorele ja südametule Catherine de Medicile, kes aasta hiljem hinge heitis.

Inglismaale oli tubak jõudnud juba 1560-date aastate esimesel poolel, kus selle tarvitamine levis kulutulena ja kus tubakat ülistati imeravimina praktiliselt kõikide tõbede vastu. Millal tubak Baltimaile tulla võis, selle kohta ei ole käesoleva vaatluse kirjutaja kätte andmeid sattunud, kuid võimatu pole, et tubakat juba Hansa liidu lõppaastate paigu merdkaudu ka Eestisse pudenes.

Kui Vene Peeter euroopa kultuuri Venemaale sisseviimise nimel muzhikute kaftanid lasi kirvega paku peal lühemaks raiuda, siis ei unustanud ta neid panna ka piipu popsima. Ühel illustratsioonil tsaariaegses ajalooraamatus, mis nn. assambleed kujutab, ongi meestekarjal piibud suus ja tuba laeni suitsupilves. (Assambleedele kamandati mehed kokku uut liiki seltskondliku suhtlemise vormi õppima.)

SUITSETAMISKOMBED

Kellel P.-Ameerika asustajaist suitsetamise kommet Euroopast kaasa tüua ei olnud, see võis seda omal uuel kodumaal õppida indiaanlaste käest. Süstemaatiline tubakakasvatamine Ameerikas algas 1612 Virginias. Vastandina indiaanlastele, kus mõlemad sood suitsetasid, kujunes valgenahksete juures kombeks, et naistel ei sobi suitsetada. See sai ka peamiseks põhjuseks, miks suitsetavad mehed teatavaid restriktsioone pidid arvestama. Etikett nõudis, et ükski härrasmees ei suitsetaks daamide juuresolekul. Lady Aimler, Kanada kindralkuberneri abikaasa, on oma päevikus jäädvustanud ühe temale solvava seiga. Olles a. 1831 teel Montrealist Quebeci linna elegantsel aurikul „British America", olid mõned kaasreisijad laevapardal suitsetades oma tubakasuitsu temale otse näkku puhunud. Ja mida paremat võinukski loota sellistelt rohmatsitelt, kes reisijate jaoks välja pandud toolidel rahva hulgas aelesid. Hoopis viisakama kohtlemise osaliseks sai Ülem-Kanada kohtuniku proua, Anna Jameson väiksel laeval 1838 Sault St. Mariest Manitoulini saarele sõites, kui „voyageurid" oma piipe popsutades alati allatuult hoidusid.

Paljudes Victoria-ajastu majades oli suitsetamiseks eraldi ruum. Selle puudumisel võis suitsetada ka piljardiruumis. Mis pidid aga need õnnetud noorhärrad tegema, kes külastasid kodusid, kus ühtegi meeshinge ei leidunud, nagu vallaliste tädide ja lesestunud vanaemade majad? Mõne erakordselt salliva daami kodus võisid kõne alla tulla vast sellised hädaabinõud nagu suitsetamine peadpidi kaminasuus või lahtisest aknast välja sirutades. Victoria-ajastu daamidele polnud sallitav ükski mees, kes tubakast lehkas nende seltskonnas viibides. Viisakus nõudis, et mehed suitsetamast tulles kohe oma suud külma veega hästi ära loputaks. Mis aga teha, et meeste juuksed ja rõivad suitsu lehka daamide tundlikesse söörmeisse ei saadaks? Selleks pidi iga kombekas mees suitsetamistoas enne piibu või sigari läitmist vastava mütsi pähe ja kuue ülle panema. Nõelatöös osavad Victoria-aegsed daamid valmistasid sageli selliseid atribuute ise, jõulude ja sünnipäevakingiks meestele. Vahel võis see kink olla ka taktiliseks vihjeks, et üks tõeline härrasmees ärgu daamide hulka tulles enese küljes kaasas kandku tubakalehka.

SUITSETAMISMÜTSID

Suitsetamismütsid olid ümmargused karbitaolised sametpeakatted, sageli ripneva tutiga. Suitsetamiskuued olid valmistatud sametist, plüüzhist, kashmiirist või flanellist, eredavärvilise siidivoodriga ja siidnöörist kujundatud nööpaukudega. Nii mütsid kui kuued olid rikkalikult kaunistatud väljaõmblustega. Suitsetamiskuuest kasvas välja ka üks lihtsem versioon, mis umbes 1895 aegu õhtuülikonnaks arenes ning meiegi maal „smokingina" populaarne oli ja Ameerikas „tuxedo" nime kannab.

Victoria-aja mõõdupuu järgi ei sobinud naisel suitsetada. 1872. a. Montreali nädalaleht „The Canadian Illustrated News" artiklis öeldakse nende kohta m.s. järgmist: „... nad kasutavad lillat puudrit ja mitmesuguseid kosmeetilisi vahendeid ning võltsjuukseid. Sigarett — vahel koguni sigar — pole võõras nende rubiin-punastele huultele. Hoidugem neist nobedatest daamidest ja kahanegu nende arv." Suitsetavad daamid jäidki veel kauaks ajaks harulduseks. Kui a. 1897 tolleaegset kuulsat näitlejat, Fanny Davenporti, kes Montrealis külaskäiguetendusel viibis, nähti hotelli fuajees sigaretti suitsetavat, siis tembeldati seda näitlejate elukutse varjuküljeks. Suitsetamisvastaste hulgas leidus äärmuslasi, keda juba ainult suitsulõhna avastamine ruumis marru ajas. Nii uskumatu kui see ka pole, üks fanaatilisemaist tubakasuitsu taunijatest oli ei keegi muu kui Sir William MacDonald, MacDonald tubakafirma asutaja. Kui dr. A.S. Eve ühel päeval ametis oli oma uurimuse kallal gamma-kiirte kohta füüsikahoones, mille Sir Macdonald McGilli ülikoolile annetanud oli, tormas laboratooriumisse prof. E. Rutherford (moodse aatomiteooria isa ja pärastine Nobeli laureaat) ja käskis kõigil oma piibud ära peita ja aknad avada.

„Miks siis ?" küsis dr. Eve imestunult.

„Macdonald on ringkäigul füüsikahoones ja jõuab varsti meie laboratooriumi", vastas Rutherford ja käskis rutata.

Ajad on muutunud ja erinevused naiste ja meeste moraalikoodide vahel kadumas. Victoria-aegne nõue, et mehed naiste juuresolekul ei suitsetaks, muutub mõttetuks, kui needsamad naised, kelle hulgas olles suitsetada ei tohi, ise ka suitsetavad.

Kui muistsed suitsetamise restriktsioonid olid dikteeritud ainult headest maneeridest, siis nüüdisajal on teaduslikel faktidel selle juures kaaluvam sõna öelda. Kõigi suitsetajate ja mittesuitsetajate ühe mütsi alla saamise tee on aga ikka veel täis kive ja kände, nagu see alati on olnud.

K. UTSAL

Dr. ANDRUS VOITK

teatab, et teda on rakendatud CENTRAL HAIGLA juurde kirurgia osakonna juhatajaks.
Nende ülesannete täitmiseks asub ta ümber Orillia'st Torontosse, kus avab oma kirurgi praksise:

CENTRAL KLIINIKUS
311 Sherbourne St.
(sissekäik Gerrard St.)
Tel. 964-4000

Vastuvõtt kokkuleppe kohaselt ainult arsti soovituse kaudu.

VAJATAKSE

MASINA-KIRJUTAJAT

H. LATER & CO. LTD.

Küsida Larry Later – 653-7815

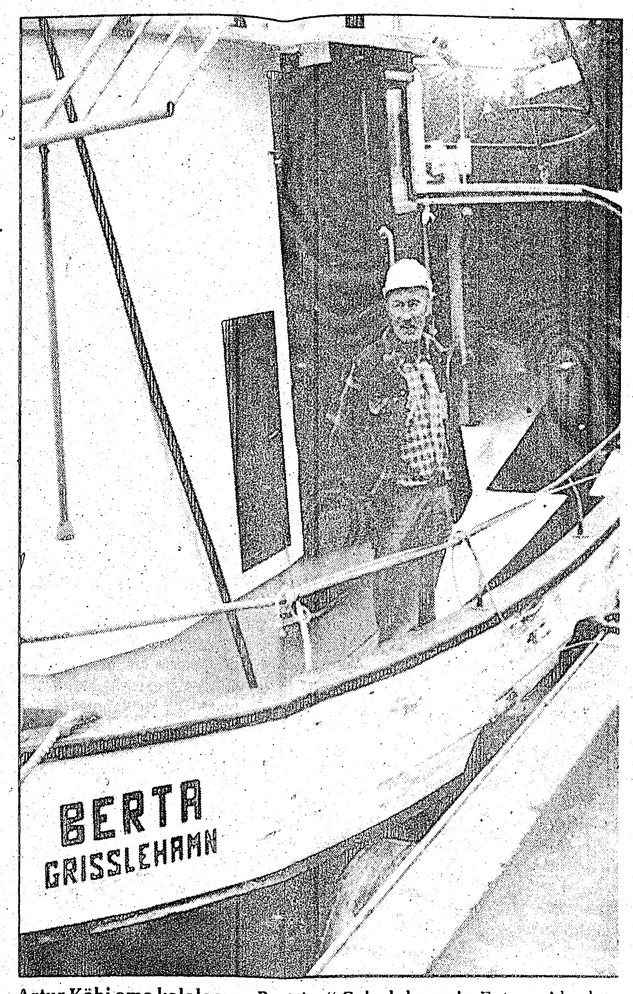

Artur Käbi oma kalalaeva „Berta'ga" Grisslehamnis. Foto — Akseberg

Eesti kalurite arv Rootsis on jäänud väikeseks

Põgenikutee alguses eesti kaluritel oli Rootsis raskusi oma elukutse jätkamisel, kuna kalapüügiveed olid käimasoleva sõja tõttu välismaalastele keelatud piirkond. Siis oli veel kaluritele suureks majanduslikuks ja moraalseks kaotuseks asjaolu, et Rootsi riik andis venelastele välja kalurite paadid.

Uute paatide ja püüniste muretsemine nõudis omajagu aega ja kulu. Kalur pidi minema põllutööle või karjalauta mõne Rootsi suurtaluniku juurde sõnnikut kühveldama või paremal juhul asetama end tekstiilivabrikus kudumismasina taha. Seda tehtigi seni, kuni saadi niipalju raha, et suudeti osta uus kalapaat ja muretseda püünised. Ja kui oli saadud ka kalapüügiks eriload, alustas osa kalureid võimaluste piirides kalapüügiga.

Nii kalastasid eesti kalurid Gotlandil, Västerviki piirkonnas, Nynäshamnis ja Roslageni rannikul kuni Grisslehamnini.

Grisslehamn jäigi eesti kalurite suuremaks kogunemiskohaks, nii et seal asuvad rootslastest kalurid jäid vähemusse. Nüüd on aga aastate jooksul olukord muutunud.

Esiteks on enamjagu vanu kalureid elust lahkunud ja noori on vähe, kes oma esiisade elukutset jätkavad.

Teiseks emigreerusid 50-ndail aastail Rootsi idarannikult Kanadasse kalurid Jakob Elmessaar, Jakob Kembi, Osvald Kuutan, Elmar Magnus, Andrei Mirk, Arkaadi Mirk, Reinhold Raadik, Alexander Rei, Frits Rüütberg, Tursk, Veeda Vesikjne.

Kolmandaks on majanduslik toetus riigilt püügiabinõude muretsemiseks ära langenud. Teadaolevalt tegutsevad veel kaluritena Toivo Tampere Nynäshamnis (traallaeva omanik), ja Grisslehamnis kalapüüki teostavatest kaluritest tuleb mainida Endel Kasesalu poegadega Stefan ja Jonas, Artur Käbi ja Andres Kübar, kes seni on jäänud truuks kaluri elukutsele.

PALJU ON MUUTUNUD

Jutleme Grisslehamni kalasadamas Artur Käbiga ja kuuleme, et palju on aastate jooksul muutunud. Varemalt püüti turski põhjaöngedega, nüüd aga püütakse neid võrkudega. See püügiviis on kergem, sest pole vaja muretseda söödakalu, mida mõnikord polegi saada, või peab siis kaugelt neid tooma. Samuti langeb ära tülikas ja aegaviitev töö öngede söötmise näol räimetükkidega ja hiljem jälle öngede kuivamapanek.

Võrkude muretsemine on küll kallim: tursavõrk, mis on kolmkümmend silma kõrge ja kuuskümmend meetrit pikk, maksab ca 750 krooni (umbes 154 dol.) ja kui arvestada 20-ne võrguga, maksab see kaunis ilusa summa.

Paljud kalurid on ära õppinud tursakala fileerimise ja saavad selle töö eest samapalju kui nende kalade püügi eest. Artur Käbi on ka rüsadega angerjapüüdja ja sadamakail kuivavad mõned angerjarüsad. Kui küsitleme, et miks nende rüsade päraosad on varustatud ekstra võrudega ümberringi, mis kaitstud veel raudvitstega, siis vastab Käbi, et seegi moodus on eestlastest kalurite leiutis, ja selleks et ära hoida rüsapära vastu mere põhja hõõrdumist, mil võrgusilmad võivad puruneda ja kallihinnaline angerjas lipsab vabadusse.

Mujal Rootsis kalastavad Evald Harjula ja Johannes Tamm Orusti saare vetes, Albert Laigar püüab „lõhelõksuga" Njurundas, Roland Västerberg Stora Rätöl, Saaremaa kalur Robert Nõmme Gotlandil ja vennad Vaarmannid Sundsvalli piirkonnas.

KALURID GOTLANDIL

Ei leidu ühtki nimekirja eesti kalurite kohta, kes Rootsis on kalastanud lühemat või pikemat aega. Kalurite Koondise esimehega arutades ja mälu järele üleskirjutades ja saime alljärgneva nimekirja.

1943.a. sügisel sai grupp eesti kalureid, arvult 18, krahvinna Margareta Stenbocki vahendusel kalapüügiõiguse ja elamisloa Gotlandi idarannikul Katthammarsviki piirkonnas. Kalanduskonsulendiks oli seal sel ajal Gustav Torsten Gustavsson, kes hiljem 24. nov. 1944. a. hukkus s/s „Hansaga". Laev väljus Nynäshamnist 23. 11. 44. kesköö kaubalastiga ja 64 reisijaga pardal, laevameeskonnas oli 22 isikut. 24. nov. hommikul enne kella kuut sai „Hansa" tundmatult allveelaevalt torpeedo tabamuse, kusjuures laev vajus kiiresti ja 84 inimest uppus, ainult 2 isikut päästeti hiljem miinitraaler „Landsorti" poolt.

„Hansal" puudus eskort. Alles hilisemad andmed tõendavad, et samas piirkonnas opereeris vene allveelaev K 51 (komandör Drozdov), kes arvatavasti eksitusest uputas Rootsi, neutraalse riigi kaubalaeva, positsioonil 58°02'N-18°10'E, s.o. Gotlandi lähedal.

Alexander Rei andmetel kalastasid Katthammarvikis eesti kalurid, enamuses Saaremaalt: Harry Alle, Rudolf Alle — siirdusid Kanadasse,

Andres Kübar lappamas tursavõrku oma kalalaeval Grisslehamni sadamas.

Foto — Akseberg

jääger, Arvo Kuusk, Heimar Kuusk — siirdusid Kanadasse, Arnold, Eldur ja veel kolmas vend Loodused — siirdusid USA-sse, Männik Virumaalt, Johannes Nõmme ja Valdur Nõmme — esimene asus Austraaliasse, teine Kanadasse, Robert Nõmme — Katthammarsvik, Vladimir Põlder — Stockholm, Albert Pihlak Kanadas, August Rasso, Lembit Saamel, August Seeliks, Torupill, August Vahu — hiljem Skarpöl, Albert Vakk — Slite, Johannes Vakk — Katthammarsvik.

Hiljem said erilubadega kalapüüki seal alustada: Naatan Hoppe — Piirisaarelt, Härmaküla — Paldiskist, Osvald Jakobson Kvellstein, Murd, Alexander Rei — siirdus Kanadasse, Tamm, Muhu kalurid Aleksander ja Leonid Vasked. Siis püüdsid veel Kappelhamnis kaks venda Noarootsist ja üks eestlane püüdis hauge Farösundis.

Gotlandi idaranniku eesti kaluritest käisid mitmed veel kodurannalt inimesi Läände toomas; vaatamata et seda tehti kodumaal kestvate lahingute lõpu ajal, kahuritule ja lennukite poolt tulistamise all, õnnestus see siiski kõigil ilma ohvreid toomata.

GRISSLEHAMN, VÄDDÖ

Ambrosen Ludvig, Blumkvist, Bertholm Gunnar, Espling August, Espling Johannes Friberg, Josenberg ja vennad Jõud, Kalju, Hans, Kasesalu Endel ja pojad Joonas ja Stefan, Kilu, Kleinberg, Klement, Koinberg Karl, Käbi Johannes, Käbi Artur, Kübar, sen., Kübar Andres, Lindström, Lundborg, Metsmaa, Osterdal, Puusepp, Pääsuke, Rosen Viktor ja Erika, Silberfeld Endel ja Silberfeld (eelmise vend), Söderström, Tampere Oskar, Tampere Toivo — traallaeva omanik Nynäshamnis, Tamp O. ja Tursk (uppusid kalastamisel), Tamp Heino.

ARHOLMA, ÖREGRUND

Grönlund, Holm Harald, Jõesaar Rudolf, Lahe, Luther Gunnar, Luther Herbert, Mattson Ruuben ja Anette, Rosen Emil, Rosen Linda, Rosen Gösta, Ringberg, Rosen Robert, Sandvik, Tamp Viilu, Luther Adolf.

GISSLING, RÄFSNÄS, STOCKH. SKÄÄRID J.M.

Aksberg Evald ja Lydia, Aksberg Endel, Aksberg Harald, Aksberg Helmut, Aksberg Toivo, Aksberg Verner, Bertelson Hjalmar, Bertelson Richard, Hannus Oskar — Värmdöl, Hallek Aleksander ja Hilda — Sölvesborg, Hell Aadam, Hutrof Lembit ja Magda, Kaunissaar August, Kaunissar Gustav — Stora Rätö, Kips (paadimeister), Klamas Hugo, Kruuspakk Leo ja Selma, Laigar Albert — Njurunda, Laagus Mart, Leete Arnold — Värmdö, Lillevars Voldemar, Lillevars Lennart — Yxlö, Luther Arvid, Luther Verner, Läkk Helmuth, Malk, Ots Evald — Värmdö, Oluper Arnold ja Olga — Lysekil, Paalberg Gustav — Enhörna, Pettai Elmar ja Konga Karl — Skarpöl, Pärn Oskar — Vikingshill (hukkus kalastamisel), Rammus Karl, Rammus Ülo — Radmansö (traallaeva omanik), Rosen Arnold, Rosen Eskil, Sõrmus Ott ja Olga, vennad Vaarmannid — Söderhamnis, Västerberg Roland — Stora Rätöl, Västerviki lähedal.

ELMAR PETTAI

Kuulsaid armastajaid

Benito Mussolini ja Claretta Petacci

Mussolinist (1883-1945), külasepa ja kooliõpetajanna pojast, sai juba varakult uue ja parema ühiskondliku korra apostel. Oportunistina aga ei kõhelnud ta kunagi kohandamast oma põhimõtteid vastavalt olukorra nõudeile. Olles omandanud õpetaja kutse, piisas tal kannatust ainult üheks õppeaastaks (1901-02) sellele tööle pühenduda. Ta siirdus Shveitsi, kus võttis osa sotsialistlikust ja ateistlikust tegevusest. Shveitsist väljasaadetuna tegi ta läbi sõjaväeteenistuse Itaalias ja ühines siis sotsialistliku liikumisega. Naastes Trentinost (Austr.-Ungari), kuhu ta vahepeal oli siirdunud, sai ta sotsialistliku partei oma kodukoha osakonna sekretäriks. A. 1911 protestis ta Tripolitania annekteerimise vastu Itaalia poolt ja sai selle eest 5 kuud vangistust. 1912 võitles ta oma partei paremtiiva vastu ja sai radikaalse enamuse juhiks, olles seega kõige äärmuslikuma vasakpoolse doktriini pooldaja kogu oma poliitilise karjääri vältel. 1914 propageeris ta Itaalia erapooletust I maailmasõjas, et ainult 5 kuud hiljem hakata õhutama Itaalia sõttaminekut keskriikide vastu, mis tekitas lõhe tema ja sotsialistide vahel.

Kui Itaalia 1915 sõtta astus, läks ka tema rindele, kuni raskelt haavata saamiseni 1917. Sõjajärgseil segastel aegadel asutab ta „Fasci di combattimento" organisatsiooni, millesse koondub pettunud sõjaveterane ja töötuid — peamiselt keskklassist. Fashism irdub üha enam sotsialismist, vabariiklusest ning ateismist. 1921 pääseb Mussolini koos 35-e kaaslasega saadikutekotta. 1922. a. „Marss Rooma" mõjustab kuningat fashismi jõudu ülehindama ja Mussolinit kaasa kutsuma uut valitsust moodustama. See võit tuli üllatusena isegi Mussolinile, kes lüüasaamise kartusel Shveitsi piiri ääres redus oli, valmis hädakorral maapakku minema.

1926. aastaks oli Itaalia parlamentaarse korra likvideerimine lõpule viidud. „Ma ei soovi Suur-Itaaliat, vaid kultuurilist, jõukat ja vaba", oli ta öelnud a. 1911, kuid a. 1935-36 vallutas ta aga Abessiinia. A. 1936 loodi „Rooma-Berliini telg". Itaalia sekkus Hispaania kodusõjasse ja abistas Saksamaad enne ja pärast 1938. a. Müncheni konverentsi. A. 1940, kui Prantsusmaa oli võidetud ja Briti olukord näiliselt lootusetu, elas Duce üle oma elu hiilgavama päeva, kui ta 10. juunil oma kuulsalt rõdult kuulutas vaimustatult rõkkavale rahvahulgale, et Itaalia astub sõtta Saksamaa poolel. Shaakalipärase kire ajel ruttas Duce osa saama kerge võidu viljast näilise surmavalt haavatud vaenlase üle.

EROTOMAAN

Tänu Duce kindralite imetlusväärsele saamatusele ei laabunud aga tema sõjakäik sama eduga kui paljasjalgsete Abessiinia oda- ja vibumeeste nottimine. Itaalia saatus oli egomaniaki käes, kelle mitmeidki aktsioone saanuks vaadelda koomilise ooperina, kui sellega nii palju traagikat poleks kaasunud. Duce oli ka erotomaan, kes ka kõige kriitilisimais olukorris andis eesõiguse oma nõrkuste rahuldamisele. Ta armastas ühevõrra kõiki naisi (välja arvatud väga kõhnad) ja tal oli fetishlik kirg teravate lõhnade ja lehkade vastu. Ka tema ise oli pidev lõhna või haisu kandja, olenevalt sellest, kumb neist kahest ülekaalus juhtus olema, sest ta ei hoolinud palju hügieenist ja kasutas pigemini odekolonni seal, kus seepi ja vett tarvis olnuks. Tema armastus (kui seda alati armastuseks nimetada saab) oli loomalik ja toores ning romantikavaene, Nagu liiderlik Lord Byrongi sadakond aastat enne teda, nii ei hoolinud ka tema miljööst, milles armatsemine aset leidis, kui vaid käepärast oli mingisugune horisontaalne pind. Tänapäeva populaarse terminoloogia järele kuuluks Duce „mees-shovinistlike sigade" kategooriasse.

Kuigi ta oli abielumees ja isa, oli tal alati seiklusi armukestega. Juba a. 1909, olles sotsialistlik agitaator, elas 26-aastane Mussolini mõnda aega oma isa armukese noorema tütrega, kes temast 10 aastat noorem oli.

CLARETTA PETACCI

Tema suurim armastus oli aga Claretta (Clara) Petacci, keda ta oli kohanud 1936, olles ise 53 a. vana, kuna Claretta oli ainult 24.

Mussolini väimees, krahv Ciano, leidis et Duce pidev kiindumus ühesse ja samasse armukesse olevat „tõsine skandaal". Ta polnud mitte Duce ja Claretta intiimsete suhete, vaid Claretta nepotismi vastu, sest Petaccid tungisid sisse kõikjale. Claretta vend Marcello ajas kokku hiigelvaranduse vedades kulda salakaubana diplomaatilistes pakkides, sahkerdades välisvaluutaga ja võttes altkäemakse riiklike hangete võtjailt ja tema vahendusel kõrgetele ametikohtadele paigutatuilt. Claretta isa — elukutselt arst — sai Il Messagero arstiteadusliku ala toimetaja hästitasutud koha. Claretta õele Miriamile soetati edukas filmikarjäär. Petaccide perekonna sõber, Aldo Viduseoni paigutati 26- aastasena fashistliku partei sekretäriks.

Maniakk Mussolini kannatas mitut liiki maaniate all üheaegselt. Ta ei suutnud enesele tunnistada, et sõda, mis pidi viima Itaalia vastu kuulsusele ja küllusele, oli saanud tema rahvale hukatuseks. Ja kui siis lõppeks juhtus, mis juhtuma pidi, oli Duce sunnitud võimu üle andma Bodaglio valitsusele, kes tema interneeris. Kui Itaalia kapituleerus, hõivas saksa lendsalk Mussolini vangistusest ja tõi ta oma rinde tagalasse, kus Hitler temast Itaalia nukuvalitsuse juhi tegi. Seal sai Mussolini kokku ka oma perega ja Clarettaga. Uhkest ja upsakast Ducest oli järgi jäänud vaid üks haletsemisväärne komejant, kes oma aega veetis peaasjalikult viiulit kääksutades.

MÕRVATI KOOS

Lõpuks, sõjategevuse arenedes Saksamaa kahjuks ja kui Mussolini sattumise oht vaenlase kätte üha tõe-

(Järg lk. 7)

MÄLESTAME

HELENE TAMM'e

ja avaldame sügavat kaastunnet taadile, Haljale ja lastele

OLAF SÕRRA perekonnaga

SÜGAV KAASTUNNE HEINZ'ILE ABIKAASA

ALMA NUUME

lahkumisel igavikuteedele.

Mälestavad

REET ja REIN PEDASTO

ARMAST ONU

kapten ARNOLD PURRE't

mälestab kurbuses

TIIU perekonnaga Rootsis

ARMAST VILISTLAST

ARNOLD PURRE't

sündinud 27. oktoobril 1902 Tallinnas
surnud 16. septembril 1986 Stockholmis

mälestab leinas

KORP! VIRONIA

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST

Tee Jumala õnnistuste juurde on meie allumises Temale ja Tema seadmistele!

„Ja kui siis minu rahvas, kellele on pandud Minu nimi, alandab ennast ja nad palvetavad ja otsivad Minu palet ning pöörduvad oma kurjadelt teedelt, siis Ma kuulen taevast ja annan andeks nende patu ning säästan nende maa."

Kirjad slt. „V.P." 2. Ajaraamat 7: 14.s

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Benito Mussolini . . .

(Algus lk. 6)

näolisemaks muutus, otsustas ta koos oma perega ühe saksa konvoi koosseisus taganeda põhja suunas, et sealt edasi Shveitsi pääseda, Kuigi ta seejuures kandis saksa sõjaväelase palitut, tunti ta ära kommunistlike partisanide poolt, kes konvoi vallutasid ühes kõrvalises asulas, mis nagu pilkeks kandis nime „Musso". Nn. „kohtu" otsuse põhjal hukati Mussolini ja Claretta Petacci 28. aprillil 1945. Kui määratsev pööbel oli oma viha juba küllalt laipade kallal kustutanud, siis riputati need jalgupidi üles laternapostide külge ühel väljakul Milanos, linnas, kus Mussolini oma tõusuteed diktaatorliku võimu juurde alustanud oli.

Mõni aeg pärast Mussolini ja Claretta mõrvamist hakkasid kuuldused liikuma, nagu poleks Clarettat hukata tahetud ja ta olevat surma saanud õnnetu juhu tagajärjel. Nimelt olevat ta ise sööstnud Mussolini ja laskurite vahele, et oma kehaga kaitsta Ducet. Kas on siin tegu rahvaluulega Claretta õilistamiseks või hukkajate puhtakspesemiseks, kes kaitsetu naise mõttetu mõrvamisega endid häbistasid? Eks või ju hea tahtmise juures

Claretta elukäigust välja lugeda ohvrimeelsust, kuna ta oma nooruse ära pillas ühe liiiderliku vanamehe haiglase kire teenindamiseks!

K. VÕIVIK

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930, kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 5. okt. kell 11 h. pühapäevane JUMALATEENISTUS. Ingliskeelne JUMALATEENISTUS kell 1 p.l.

Pühapäeval, 12. okt. kell 4 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS. Teenib õp. Elmar Pähn.

Pühapäeval, 19. okt. kell 11 h. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 26. okt. kell 4 p.l. LÕIKUSTÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust kohvilaud ja koguduse käsitööringi „väike" loterii. Jumalateenistusel ja kohvilauas solist Liina Purje-Lepik.

pühapäeval, 2. nov. kell 11 h. USUPUHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS. Ingliskeelne jumalateenistus kell 9.30 h.

Koguduse SEGAKOORI harjutused igal esmaspäeval kell 7 õhtul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: teisipäeviti 6—8 õhtul ja neljapäeviti 2—8 õhtul.
KIRIKU KANTSELEI avatud: neljapäeviti 10—4 p.l.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Ontario M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 5. oktoobril kell 11 homm. Teenib õp. A. Taul. Pühapäevakool ja leerieelsed. Piiblitund kohe pärast jumalateenistust kirikus. Peab õp. E. Heinsoo teemal: „Inimese vahekorrad Jumalaga — Kas Jumal armastab meid kõiki ühtemoodi."

LÕIKUSTÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 12. okt. kell 11 h. Reenib õp. E. Heinsoo. Solist Irene Loosberg.

LEERIALGUSE JUMALATEENISTUS pühapäeval, 19. okt. kell 11 h. Teenib õp. A. Taul. Leeriõpilased, registreerige õpetajale. Õpetus toimub toimus eraldi eesti- ja ingliskeelsetele klassidele. Noored alates 15 eluaastast, võtke osa leeriõpetusest.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED ja PÜHAPÄEVAKOOL pühapäeva hommikuti kell 9.30 välja arvatud 12. okt., kus pika nädalalõpu puhul jääb jumalateenistus ära.

Õp. Andres Taul on Rootsis peapiiskopliku nõukogu koosolekul 6.–14. oktoobrini.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30–12 hommikul ja neljapäeviti kl. 6–8 õhtul, muul ajal telefoni teel. Samuti on õp. E. Heinsoo kiriku juures esmaspäeviti ja neljapäeviti kella 10 h.–4 p.l.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 õ.; neljapäeviti kl. 12–3 p.l.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 5. oktoobril kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulab koor Ülo Lindströmi juhatusel. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.). Kell 6 õhtul ingliskeelne Kolmapäeval, 8. oktoobril kell 7 õhtul PALVEÕHTU.

Pühapäeval, 12. oktoonbril kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulavad Leesment'i noored. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.). Kell 6 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laste kirik.

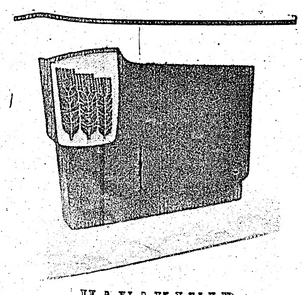

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7853
kantseleis 921-9417

Pühapäeval, 5. okt. kell 3 p.l. LÕIKUSTÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga. Jutlustab õp. J. Teras Chicagost. Jumalateenistusel ja koosviibimisel laulab koguduse lauluansambel pr. Vaike Meltsi juhatusel.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kell 6–8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EESTI S.P. ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Ave.
(Allmaaraudtee vastas, Eesti Maja poole)
Tel. 626-3417

Laupäeval, 4. oktoobril kell 9.30 h. PIIBLIKLASS. Kell 11 h. JUTLUS. Kõneleb O. Tralla. Teretulemast!

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5. Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 5. okt. kell 2 p.l. KODUMAALT LAHKUMISE MÄLESTAMISE JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

Pühapäeval, 12. okt. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS Ehatares. Teenib praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488
„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3-3.30 p.l.

Pühapäeval, 5. okt. kell 10.15 h. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanutele ja noortele. Kell 11 lastele. Kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid teemal „Uus sünd". Laulab noortekoor. Issanda surma mälestamine. Kell 6 õ. ÕHTU INGLISE KEELES. Kõneleb K. Medri. Laulab Martini-Wilbiksi kvartett.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 5. okt. kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja. Issanda laud.

Kolmapäeval, 8. okt. kell 6 õ. PIIBLIPALVETUND ainel: Apostlite Tegude Raamat.

VANCOUVERI EELK PEETRI KOGUDUS
6520 Oak St.
(49th & Oak St. nurgal)
Vancouver, B.C. V6P 3Z7
Koguduse õp. Thomas Vaga
Kantselei tel. 263-1802
Kirikla tel. 263-4527

JUMALATEENISTUSED pühapäeviti kell 10.30 hommikul. TERE TULEMAST!

OPTIKUD

RATAS OPTIK
465-6251
219 DANFORTH AVE., TORONTO
Suur valik parima kvaliteediga moodsaid raame. Kõik klaasiliigid saadaval. Täidame ka kodumaiseid retsepte — ÕIGESTI, ja soovikorral postitame.
Raamid $12.00—200.00.
KAASMAALASTELE
10% HINNAALANDUST.

„MEIE ELU"
lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast
„MEIE ELU"

VABADUSVÕITLEJATE PEREKONNAD VAJAVAD ABI

Saada oma kodumaisele vabadusvõitlusele määratud toetus EVV Abistamiskeskuse nimele väljakirjutatud tshekiga aadressil: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-100 26, Stockholm, Sverige.

OSTUD

Soovitakse osta
EESTI-ROOTSI, ROOTSI-EESTI ja J. Silveti EESTI-INGLISE sõnaraamatud.
Hind kokkuleppel.
Helistada tel. 445-1720.

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

MÕTTESÄHVATUSI

Mehed on ilmtingimata rumalamad kui naised. Pole kuulda olnud, et üks naine oleks mehega tema ilusate jalgade tõttu abiellunud.

Naine on ainus kingitus, kes ennast ise sisse pakib.

Tänu lukusseppadele ei surnud inimsugu voorusevööajastul välja.

Arsti võib patsiendist hullumajas tunda sellest, et arstil on võti.

Kogunud NIHITS

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) • EESTI LIPUD (suured) • EESTI MAAKAARDID • MAALID • SEEBID • KREEMID „Kamill" • „RAKUDA" masseerijad • POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

Meie Elu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO	
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.
The Finnish Place	5463 Yonge St.
Viking Foods	133 Laird Dr.
THUNDER BAY	
Finnish Book Store	168 Algoma St.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. • Tellige ja lugege „MEIE ELU". • Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. • USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00.
Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Tõnis Kint 90. a. sünnipäeval Stockholmis oma valitsuse kohalolnud liikmetega. Vasakult — Jaan Ruusa, Heinroch Mark, juubilar, Reanete Kaasik, Johan Ungerson ja Aksel Mark.

Eestlase edu Põhja-Ontarios

Ontario Drydeni linna ajaleht „Explorer" tõi pildi ja kirjutise Toomas Hoppest, kes andis ametivande Sioux Lookout'i linnanõunikuks (council) nimetamise puhul. Ka ajaleht „The Dryden Observer" kirjutab 3. sept.:

Eelmistel linnanõuniku valimistel Toomas Hoppe sai Garnet Angeconebist, kes tuli esikohale, vaid 33 häält vähem. Eestlane Toomas Hoppe on 38-aastane direktor Pelican Falls Centre's, indiaanlastest keskkooli õpilaste internaadis Sioux Lookout'is. T. Hoppe on Sioux Lookouti linnas populaarne ja tegev ühiskondlikus elus. Ta oli nõunik raamatukogu komitees ja laekur iluuisutamisklubis. Varem oli Toomas üks direktoreid Legal Clinic'us ja Friendship Centre'is. Toomas Hoppe on Sioux Lookout'is muusikaõpetaja, klaverihäälestaja, autokooli juhataja ja tulumaksu teadete täitja.

T. Hoppe on abielus ja kolme lapse isa. Toomase varasem noorus möödus Torontos, kus praegu tema vanemad ja sugulased elavad. Ta käis Toronto Eesti Täienduskoolis, kõneleb head eesti keelt ning õpetab seda samuti oma lastele. Ülikooli hariduse ja magistrikraadi pedagoogikas omandas ta Thunder Bays. Toomas Hoppe kuulub Toronto Eesti Baptisti kogudusesse. Ta külastab koos perega sagedasti omaste ja sõprade kodulinna, Torontot.

H.L.

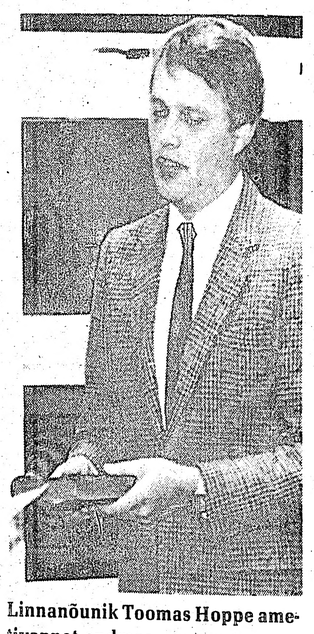

Linnanõunik Toomas Hoppe ametivannet andmas.

Skm. H. Michelson suri

Esmaspäeval tuhastati USA-s 3 päeva varemalt haiglas kopsupõletikule järgnenud komplikatsioonide tagajärjel 82.a. vanuselt surnud E. tuntumaid skautliku liikumise juhtivamaid tegelasi skm. Herbert Michelson, pärit Tartust. Kadunu oli Eesti vabaduse päevil Skautide peastaabi liige ja Tartu Maleva kauane juht. Sõjapäevil oli ta org. Eesti Noorte peastaabi liige. Paguluses oli H.M. Eesti Skautide peasekretär mitmete õppe- ja memuaareoste autor, ning töötas pensionile minekuni pikemat aega Philadelphias USA-s skautide suure õppetsentrumi direktorina.

H.M. oli noore mehena hea rekordsportlane kiiruisutamises, ja teivashüppes. Ametialaselt teenis Tartus „Postimehe" raamatukaupluses kauase ärijuhina.

Eluaegse väsimatu noortetöö kõrval oli kadunu paguluses olles Augsburg-Ochfeldi DP-laagris Eesti komitee esimees, USA-s olles Rahvuskomitee esinduskogu liige, Põhja-Ameerika Eesti Päevade (1960.a.) Peakomitee esimees jne.

Leinateenistuse toimetas pühapäeval üle 80 ärasaatja osavõtul ja rohkete järelehüüete juures Spring Lake'is, N.Y., pastor K. Laantee.

Kadunut jäi lähemaist leinama ta abikaasa gaider Marianne ja tütar Enda-Mai perekonnaga.

NÄDALA RISTSÕNAD

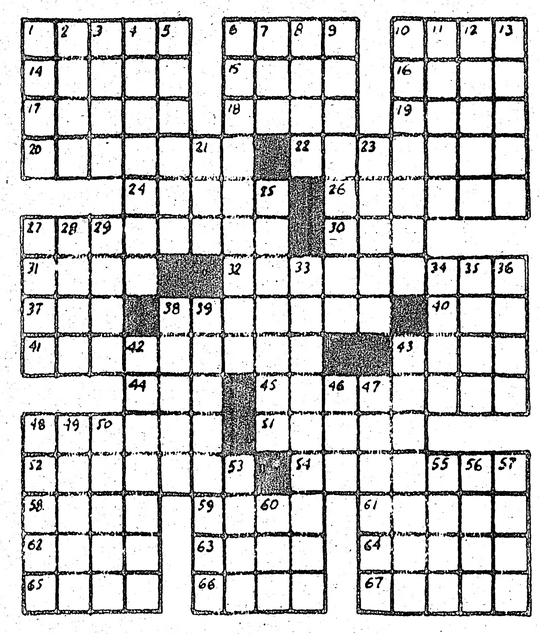

PÕIKI: 1. Abi.....-teinepool. 6. Raskus. 10. Kaardimängijaile tuttav sõna. 14. Mehenimi, ka loopealne. 15. Soome kirjaniku Leino eesnimi. 16. Roogi kalu. 17. Eranditult kõigilt. 18. Maa-ala mere ääres. 19. Varandus. 20. Öeldakse, et see vanem olevat õel ja kuri. 22. Meie kõik loodame, et see kunagi ei kao. 24. Ratsaväelane. 26. Perfektset. 27. Kellelegi tuttavaks tegema. 30. Suur vedelikunõu. 31. Paljas, ilma mingi kasvuta. 32. Kauniks tehtav. 37. Mehenimi. 38. Elektritakistuse avaldamiseks määratud ese. 40. Õhtupuna. 41. Hulk mitmekülgseid ettekandeid (2 sõna). 43. Üks muusikariistu. 44. Istuma-inglise keeles. 45. Valguse vahendajale. 48. Kavand, visand. 51. Mõistma, aru saama. 52. Kogu, teatud organisatsioon. 54. Kohale panema. 58. Pehmed ja vesised maad. 59. Tänapäeval seda enam ei juhtu. 61. Tunnetas meeltega. 62. . . . maa-üks väga vana-aegseid maksustamis- ja maapinnamõõte. 63. Läbipaistmatuks tehtud vedelik. 64. Taimede noorte algete. 65. Üks siinse maa põlluviljadest. 66. Mittehuvitav. 67. Üks tooreid toite.

Püsti: 1. Valjusti kõlav hääl. 2. Hakka peale. 3. Tegi lahti. 4. Pidulikke tervitusi. 5. Teatud tööstuslik või kaubanduslik ettevõte. 6. Põletatud saviesemete üldnimi. 7. Tänavanimi igas Eesti linnas. 8. Kaasasündinud omadus millegi hästi tegemiseks. 9. Ühest laisast ja ilma energiata olendist. 10. Üles ajama. 11. Rajalt — luulekeeles. 12. Öeldakse hobusele. 13. Uuest — hiiu murrakus. 21. Üks endisi eesti arste Torontos. 23. Korraldati, pandi õigeks. 25. Puuviljavõi marjaliköör. 27. Ehk — väga vanas keeles. 28. Üks ehitusmaterjale. 29. Venepärane mehenimi. 33. Üks sellise inimese omadusi, keda võib alati uskuda. 34. Ivasid, 35. Kett. 36. See kannab alati „lühikesi jalgu". 38. Inglise toimne villane või poolvillane riie. 39. Riigi poolt tarvitusesemeilt võetava maksu. 42. Korraldas midagi kellegi teise nimel. 43. Teise sõnu mõnitavalt korrata. 46. Avameelne. 47. Tööl. 48. See võib olla nii suuline kui ka kirjalik. 49. - - - - vesi, selters. 50. Võta teatud katet või ümbrist maha. 53. Suitsu ja udu kombinatsioon Los Angeleses (tuletatud ingliskeelsetest sõnadest). 55. Mõtlemisvahendil. 56. Pori. 57. Üht paika või kohta. 60. Üks sidesõnu.

(Koostanud E.V.)

(Lahendus järgmises lehes)

EELMISE NÄDALA RISTSÕNADE LAHENDUS

PÕIKI: 1. Silt. 5. Kooti. 10. PPPP. 14. Asea. 15. Oskus. 16. Eila. 17. Lahtistama. 19. Olid. 20. Kreisi. 21. Amnestia. 23. Kuma. 25. Idla. 26. Kalakene. 30. Laamas. 34. Aruta. 35. Kepi. 37. Lase. 38. Ami. 39. Tuuliks. 42. Ted. 43. Mast. 45. Urin. 46. Evime. 48. Eskiis. 50. Kupladel. 52. Alev. 54. Seil. 55. Kalamees. 59. Alemaa. 63. Ader. 64. Staatiline. 66. Urla. 67. Torru. 68. Idul. 69. Null. 70. Ilves. 71. Kave.

PÜSTI: 1. Salk. 2. Isar. 3. Lehe. 4. Tatikat. 5. Kosime. 6. Ost. 7. Okaa. 8. Tummi. 9. Isandlik. 10. Peosaal. 11. Pilt. 12. Plii. 13. Pada. 18. Isukat. 22. Ela. 24. Ankur. 26. Kaame. 27. Armas 28. Luisk. 29. Eelik. 31. Matid. 32. Aseme. 33. Sedel. 36. Pinus. 40. Uus Eesti. 41. Selili. 44. Tiaaral. 47. Valelik. 49. Ilm. 51. Peatus. 53. Vetol. 55. Kaun. 56. Adru. 57. Lell. 58. Sarv. 60. Mida. 61. Anuv. 62. Aele. 65. Are.

Teen igasuguseid
REMONT-TÖID MAJADELE
(tasuta eelarve)
Uus tel. 427-7010 igal ajal.
E. VERDER

MÜÜA
kaho magamistoaga KORTER
eesti korterimajas, 2368 Queen Street East.
Informatsiooniks helistada
281-9980 ehk 699-0432.

Õp. Elmar Kuusleri mälestamine New Yorgis

Ootamatu surma läbi lahkunud pastor Elmar Leopold Kuusleri mälestamine Lex. Ave. kirikus toimub praost Rudolf Kiviranna poolt pühap., 5. oktoobri rahvusliku jumalateenistuse raames, millega kogudus tähistab Kodu-Eestist lahkumise mälestust. Jumalateenistusel on kaetud vaikne armulaud. Kirikusaalis on päevakohane kava ja koosviibimine.

Õp. Elmar Kuusleri sõjakaaslasil ja endisil kaas-üliõpilasil Göttingeni ülikoolist on võimalik koguduse kaudu saada postiteel lahkunud õpetajale pühendatud In Memoriam mälestuslehte. Kirjutada koguduse aadressil: Estonian Ev. Lutheran Church of New York, P.O. Box 481, Gracie Sta., New York, NY 10128

KASULIK TEADA

Väljamüügid

Sügis on aeg, kui lehvivad väljamüügikide lipud ja ärid pakuvad kaupa odavmüügikidel. Ettevaatlikud ostjad teevad vahest häid oste, kuid dollarid võivad veereda kergemeelselt käest suurmüügikide psühholoogilisel mõjutusel. Valides oste kainelt, saab aga vältida kalleid eksitusi ja saada kasu väljamüügikide hooajast.

Kooliaasta alguses on soovitav osta lastele ainult põhilisi („basic") koolitarbeid, enne kui on saadud täieline nimekiri esemetest, mida klassis vaja.

Mitte osta enne, kui on selgunud äri seisukoht raha tagasimaksu ja ümber-vahetuse („exchange") suhtes. Mõned ärid, kus tavaliselt on vahetuse võimalus, ei anna seda võimalust aga väljamüügi puhul.

Parem on teada enne ostu, olgu see tool või lapse kampsun, mis on vajalised mõõdud ja riide värv, siis ei ole vaja muretseda vahetuse pärast.

Peab lugema märgiseid ja sedeleid („labels"), mis annavad riide-eseme suuruse ja riide koe koostise („fibre content"). Näiteks, särk mis on tehtud 70% puuvillast („cotton") ja 30% villast („wool"), peaks näitama seda märgisildil. Paljud tööstused osutavad märgisega, mis liiki puhastus on esemele sobiv. Särk, mida saab puhastada ainult keemiliselt („dry cleaned"), ei ole sobiv lapsele mängurõivaks.

Enne poodi minemist peaks teadma täpselt, mida osta; ja kui palju olete valmis maksma. Vaadake ajalehti ja kuulutusi asjade kohta, mida teile vaja — ja hoiduge impulsiivsest ostust. Peab pidama meeles, et hind üksi ei ole kõik. Veidi kallim ese võib kesta kaks korda nii kaua.

Krediitkaarti kasutades peab arvestama, kui suur on protsent, mis võib lisanduda hinnale.

Teadke oma õigusi kui tarbija („consumer"). Ebaõiged väited müümisel („sales claims") on seadusevastased. Näiteks, ebalegaalne on äril tõsta regulaar-hinda, et teha väljamüügi hinda meeldivamaks. Samuti ei tohi müüja avaldada survet ostjale, väites et müük lõpeb homme, kui see tõeliselt nii ei ole.

Voldikuid tarbijate õiguste suhtes (mitmelt alalt) on saadaval (ilma rahata) Tarbijate Informatsiooni Keskusest („Consumer Information Centre"), 555 Yonge St. Toronto, Ontario. M7A 2H6. Keskusel on ka täieline nimekiri saadavatest trükiväljaannetest („publications").

IGAVIKU TÄHISEID

. . . tee, tõde ja elu . . .

Elame ajajärgus kus murelikult vaadeldakse õhtueelsete varjude pikenemist ja aimatakse videviku hämaruse lähenemisega öö saabumist. Murdes hoolimatult loodust valitsevaid seadusi ja hüljates isegi Jumalat, on maailm komistades ekslemas isekuse, omakasupüüdmise, humanismi ja mitmesuguste utoopiate soises padrikus, leidmata väljapääsuteed. Sellest johtuvaid väärnähteid pudeneb otsekui külluse sarvest meie igapäevasesse ellu nagu alkoholism, droogid, kuritööd, enesetapmised ja tosin teisi tõbesid, mis ühiskonda laastavad. Muutume rahutuks ja kartlikuks, nähes kuhu oleme välja jõudnud.

Inimese mõdalam („mina" nõuab juba lapseeast alates endale piiramatut vabadust, otsides sel viisil oma soovide pidurdamatut rahuldamist. Nii satutakse „igavestesse ahelatesse" ja Jumal lasebki inimesel minna tema metsiku vabaduse ohtlikku teed. Märgatakse varsti, et selline elulaad ei too rahuldust — ainult leib ja lõbu ei suuda kustutada inimese hinge nälga. Mugavustes elavad inimesed on sageli nii rõõmuvaesed, et nad peavad laskma ennast lõbustada raha eest.

On neid, kes ütlevad: kui keegi annaks inimkonnale niisuguse kingituse, mille kaudu inimene vabaneks oma halbadest mõtetest, sõnadest ja tegudest, siis oleks see ülim heategu. Kuid sellise heateo inimkonnale on Jumal juba teinud oma Poja Jeesuse Kristuse kaudu! Meie oskame küll vastu võtta ja ihaleda nähtavaid ande, kuid Jumala suurt kingitust ei taheta omandada.

Mitmesugused elujuhtumused, läbielamised ja kaotused võivad meis äratada usulise huvi. Süvenedes Piibli tõdedesse, leiame, et selles antakse õige ja vajalik lahendus mitte ainult meie oleviku probleemidele, vaid ka meie tulevik leiab valgustamist. Need, kes tõde tahavad leida ja seda oma elus rakendada, lasku ennast õpetada ja juhtida Jumala sõnast!

Kristus ütleb: „Mina olen tee, tõde ja elu, ükski ei saa Isa juurde muidu kui minu kaudu!" (Joh.14:6). Nagu teed on asulate vahel ligipääsemiseks ja sidepidamiseks, nii on Kristus ainus ja õige side inimese ja Jumala, inimese ja inimese, maa ja taeva, ajaliku ja igavese vahel. Kui me tahame, siis teeb tema meie elust kauni igaviku-väärtusega terviku, ühendab meie üksikud sammud teekonnaks, annab iga päevale mõtte ja sisu ning viib meid elu suurele eesmärgile. Kristus on tee, kes seob alguse lõpuga: sellesse mahub meie noorus, keskiga ja vanadus — meie elu, surm ja igavik!

K.E.V.

Nihitsa veste

Neli valelugu

Eestis, kohtas peaaegu igas külas mehi, kelle jutud olid mõnikord tõega sõjajalal. Aga mehed rääkisid oma valelugusid sellise veendumuse ja ausate nägudega et hakka või uskuma.

Üks sellistest andekatest valetajatest oli Aleksander Prokk, kes pidas talu ühes vallas Loode-Virumaal. Pidas häid hobuseid ja hulgana sigu. Proki seaaed oli Rakvere-Võsu maantee ääres, kus möödasõitjad võisid imetleda Proki vägevaid harjasloomi. Kindlasti seepärast liikus seal ka üldine kõnekäänd kauamagajate kohta: magab nagu Proki siga.

Aga peauhkuseks oli Prokil sõiduhobused. Proki jutu järgi pidid nad olema kiiremad kui äikesepilv. Ühel päeval sõitnud Prokk oma hea täkuga Rakverest koju. Vaadanud tagasi ja näinud tõusvat musta päikesepilve. Kui langenud esimesed piisad, andnud Prokk täkule piitsa ja põgenenud äikesepilve eest. Tulnud küll vihma ja rahet, aga Prokk pääsenud tänu kiirele täkule kuiva nahaga. „Ainult vankri tagumine otslaud sai sugupärast märjaks," jutustas Prokk.

Kolmekümnendatel aastatel elas Eestis veel taate, kes võtsid osa Vene-Türgi sõjast, mis peeti möödunud sajandi seitsmekümnendatel aastatel. Üks selliseid veterane elas Võipere saunakülas. Rahvas kutsus teda Lille taadiks. Võimalik, et ta perekonnanimi oli Lille.

Taadi sõjalugu kõlas umbes nii: „Kui meie möllasime seal Osso-vitsi kindluse all. Küll oli seal raiumist mõõkade ja piikidega! Ühel ennelõunal ma raiusin ennast läbi peaaegu Türgi sõjalipuni. Oleksin selle peaaegu kätte saanud ja ära toonud . . ."

Siis tegi oma jutustamises väikse kunstpausi, et asja põnevamaks teha. Siis ütles ükskõikselt nagu olnuks tegemist igapäevase asjaga: „aga sõjakell lõi lõunale."

Üks „villase viskaja" oli Iisak Vaht, kes elas kahekümnendatel aastatel Metsiku mõisas. Pidas seal asundustalu, kus tema jutu järgi ei kasvanud isegi vitsa laste karistamiseks. Selleks otstarbeks kasutanud ta suka sisse pandud kivi.

Anname tema valeloo edasi samas murrakus, mida Iisak rääkis:

„Niitasin ühel õhtapoolikul kihvatsiga (vikat) eina. Järsku tõusid äikesepilved ja akkas müristama. Äike oli nii ligidal, et välk ja kuhe pauk. Korraga lõi välk mu kihvatisse. Mõtlesin, et ega sellepärast sõit seisma jää ja niitasin edasi. Siis jällegi kõlises kihvats, aga ma niitasin ikke edasi. Kui kihvats pärast kolmandat lööki juba särisema akkas, tegin lõpu, sest kihvatsilüsi akkas juba soojast menema."

Jutustas vana Siberi brodjaga kolmekümnendate aastate lõpul Murru vangimajas noortele „paledele", kes urisesid valitsuse ranguse üle. Vana brodjaga, kes oli istunud aastaid Siberis, jutustas:

„Teie kuramuse üdininad urisete! Kas teate ka, mis oli Irkutski kaikatapp? Peterburis pandi vangid troisse ja jalgsi Siberisse. Valvurid ees ja taga, aga et venelased on laisad, siis ei olnud nad nii täpsed oma asjaga. Kui mõni kaapima pani, võeti esimesel vastutuleval vene vanamehel habe pihku ja pandi troisse. Peaasi, et arv täis oli. Küll kohus hiljem õiendab, kes süüdi või mitte.

Kui jõudsime üle Uurali mägede, oli nii kange külm, et sülg külmus jääks, enne kui maha jõudis. Mõtlesin omaette, et mine nüüd sinna Siberisse. Seal pannakse pomm jalga ja hakka kivimurrus tööle. Panin lõikama. Kange külm oli, nii et pidi lausa jooksma. Korraga vaatan tagasi: kanvoiirid kannul! Mis kuram sa nüüd teed? Ega midagi, kui panin auru juurde. Kanvoiirid panid küll mõned lärtsud püssidest, aga ei trehvanud. Korraga vaatan: lai jõgi ees ja hirmus käreda vooluga. Ega siis kedagi kui karatsumm vette ja ujusin üle. Teiselpool jõge oli suur rukkipõld. Peitsin ennast rukkisse."

Noored „vargapaled" irvitasid laia lõuaga selle valeloo üle. Ühel pool jõge 50 kraadi külma ja teispool jõge rukkipõld.

Vastavalt trükikoja tehnilistele nõuetele palume käskkirjad „Meie Elu" toimetusele saata masinkirjas ja võimalikult varakult enne lehe ilmumist.

TÄHELEPANUKS ORGANISATSIOONIDELE

„MEIE ELU" on asunud oma järjekordse KALENDRI-TÄHTRAAMATU koostamisele 1987. aastaks.

Kuna „MEIE ELU" KALENDER-TÄHTRAAMAT on organisatsioonidele ja „Meie Elu" lalaldasele lugejaskonnale asendamatuks käsiraamatuks üle kogu vaba maailma asuvate eesti organisatsioonide kohta, siis on oluline, et Tähtraamatus oleksid organisatsioonide täielikud õiged aadressid.

Organisatsioonide praeguste õigete aadresside saamiseks palutakse kõiki eesti organisatsioone Kanadas ja mujal saata oma täpsed aadressid Post Code'i äramärkimisega „Meie Elu'le" HILJEMALT 15. OKTOOBRIKS s.a. aadressil:

„MEIE ELU"
958 BROADVIEW AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 2R6

Õige aadressi avaldamine „Meie Elu" Tähtraamatus on iga organisatsiooni enda huvides. Seepärast saatke oma aadress „Meie Elu" Tähtraamatu jaoks kohe viivitamatult!

„MEIE ELU"

NALJAD

Kaks Ida-Saksa piirivalvurit imetlevad vikerkaart läänes. Üks sõnab: „Väga ilus vikerkaar." Seepeale teine:

„Aga tööliste jaoks pole neil raha."

„DDR-i rahvapolitsei kandidaadilt küsib eksamineerija:

„Kes kirjutas „Kommunistliku Manifesti"?"

Kandidaat kogeleb:

„Mina küll ei kirjutanud."

Eksaminaator teatab juhtumist oma ülemale. See vastab:

„Küsimus ei kuulu rahvapolitsei pädevusse. Andke see värk poliitilisele politseile. Küll need välja uurivad, kes selle mainfesti kirjutas."

Nõukogude ohvitser praalib idasakslasele:

„Meie maa on nii suur, et vajame 14 päeva, et sõita rongiga läänest itta."

„Jajah, need pidevad kontrollid võtavad palju aega," on sakslane asjaga nõus.

„Miks liigub N. Liidus palju vanemaid inimesi seljakottidega?"

„Neil on põlevkiviga töötavad südametegevuse ergutajad."

Väljavõte Ida-Berliini ajakirjast „Neue Justiz":

„Küsimusele, miks meil 100.000 kodanikku aastas sooritavad kriminaalkuritegusid, leiame Marxi, Engelsi ja Lenini juurest väärtuslikku abi."